

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt
Félévre ..... 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

**Megjelen havonként
kétyszer.**

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ
Ferencz-körut 16.

PORZSOLT KÁLMÁN.
József-körut 5.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal
Budapest, József-körut
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet
Első Magyar Vivő-Egylet,
Érsekújv. Vivő- s Torna-Egyes.,
Föv. Vivő-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivő-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivő-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivő- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna-sVivő-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet.
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egyl.
Sátoraljaujhelyi Korcs.-Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egyl.,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A katonák sportversenye a kiállításkor.

Aggódva várjuk, hogy katonáink ezredéves ünnepélyünkön miként vesznek részt. Előre is félünk, hogy míg más nemzeteknél a katonaság a polgársággal egyetértve résztvételével emeli az ünnep fényét, addig nálunk minden valószínűség szerint csak a rendőri teendők végzésével járul a sikerhez. Van azonban egy tér, hol minden érzékenykedés nélkül a katonaság is hivatásszerűleg, jó kedvvel megteheti kötelességét a nagy napok fényének emelésében. És ez a tér a nemzetközinek nevezhető sport. Biztosan remélhetjük, hogy e téren a legmagasabb tényezők is örömmel látnák, mikor katonáink ország-világ színe előtt nem annyira harczképzettségüket, mint testi erejök és ügyességüknek sportversenyszerű vagy az egyes népszokásoknak megfelelő játékszerű mutatóványaikkal lépnének fel.

Nem új dolog ez a mi katonaságunk előtt, mert nincs oly ezred, mely ne rendezett volna már egyszerűbb vagy legényesség mulattatására hasonló versenyeket. Az angol katonaságnál a tábori élet unalmát és szenvedő hatását éppen az ilyen tréfás versenyek ellensúlyozzák. És a bolondabbnál bolondabb versenyekben nemcsak a közvitézek, hanem egymásközt mérkőzve a tiszték is részt vesznek.

Olaszországban az egyes századok rendszeresen gyakorolják a nálunk is ismeretes bakk-ugrást. Veronában láttam, mikor egy század ingre vetkezett legényessége a gulába rakott fegyverek mellett a legszabatosabban mutatta be a bukvenezeket; négyen féjjel lefelé fordulva képeztek egy-egy csoportot, és ezeken keresztül csinálták a bukvenezet a többiek.

A magyar katonák is tudnának bemutatni sok látványos gyakorlatot, csak lenne, ki a dolgot a kezébe veszi. Pedig meg van minden mód arra nézve, hogy a katonai verseny a kiállítás ünnepélyei között a legsikerültebb legyen.

A kiállítási terület tőszomszédságában rendelkezésre fog állni egy hatalmasan berendezett versenypálya 10—14000 néző és 5—6000 szereplő számára. A nyers erő, a kész ügyesség és a versenyre való kedv a katonaság

köréből százezreket hozna a pályára. Még egy szerencsénk is van e tervezet megvalósításában, a mennyiben herczeg Lobkovitz hadtestparancsnok személyében egy olyan férfit birunk, a ki minden tekintetben a legalkalmasabb e verseny tervezet megvalósítására: egy igazi katoná, egy valódi sport ember.

Hogy milyennek képzelnök mi e katonai versenyt, azt a vázlatosan alább közölt program-tervezetből ismerhetik meg olvasóink.

1. Szabadgyakorlatok. A gyakorlati szabályokban közöltekből.

2. Szuronyvivás csapatokban.

3. Szuronyvivási verseny.

4. Kardvivás lóhátról, csapatban.

6. Kardvivási verseny gyalog.

7. Járásai verseny 1 óráig (teljes felszereléssel).

8. 200 méteres futási verseny teljes felszereléssel.

9. 100 méteres futási verseny könnyű ruhában.

10. Birkózás, játékok.

Közölhetnénk itt mindjárt 10 egészen új pontból álló programot is, oly számos érdekes verseny található a katonák számára, melyek ép úgy lennének érdekesek a nagy közönség számára, mint kedveltek a katonák részéről. De a program összeállítását és a kivitel módozatait megcsinálják maguk a katonák, nekünk csak az volt a célunk, hogy egyrészt a katonaság, másrészt a kiállítási sportversenyeket rendező bizottság figyelmét felhívjuk e legérdekesebbnek ígérkező versenyre.

b. p. j.

A testgyakorlati reform és a Herkules.

Egy kissé különös tárgy az, melyben olvasóink figyelmét és a lap szűk terét igénybe vesszük. Ugyanis Kárpáti Béla kedves barátunknak lapunk mai számában kivonatossal közölt cikében azt olvassuk, hogy hazánkban az iskolai testgyakorlatokra az irányadó körök érdeklődését csak az újabb időben sikerült felkeltetni s „e tekintetben különösen gróf Csáki Albin, dr. Berzevicz Albert, Szuppán Vilmos, dr. Dollinger Gyula, dr. Szigetvári Iván és dr. Ottó József szereztek kiváló érdemeket.“ A legnagyobb elismeréssel szólván a fent említettek munkásságáról, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy

az irányadó körök figyelmét annyival kevésbé hívhatták fel a felsoroltak, mennyiben felerészben maguk képviselték ez irányadó kört s felerészben pedig csak az irányadó körök munkásságának végrehajtói voltak.

Azt hiszem, minden olvasónk tudja, hogy az iskolai játékok, szabadtéri gyakorlatok, versenyek ügyében tizenkét éve a mozgalmat lapunk indította meg. S ha most e hosszú idő múlva a kivított eredmények és sikernek munkás érdeméről van szó, joggal megkivánhatjuk lapunk reputációja, munkatársaink és a magunk önérzete fejében, hogy az aratáskor az izzasztó napok munkássairól is megemlékezzenek.

A mai játéktanfolyam három vezetője (Dollinger, Szigetvári, Ottó) egészen új emberek a testgyakorlati reform munkásai között. Volt idő, mikor még Ottó az ellentábor soraiban harczolt, Szigetváry és Dollinger nem fedezték még fel magukban az-e szakra való hivatottságot. Nem ott kezdődik a méltánylásra hivatott munkásság, hol az elismerés, a jutalom a felsőbbektől önként jó, hanem ott hol a rideg közöny az elfogult vaskalaposságot és lelketlen mulasztásokat kell ostorozni. És ha minden munkásságunk nyoma csak a gyűlések jegyzőkönyvében és lapunk hasábjain volna megírva, még nem vehetnők oly rossz néven munkásságunk semmibe vevését, de mikor tíz- tizenkét éve számos ezer példányban, rendszeresen megírt könyvekben van megírva a reform munkának elve és gyakorlati kivitele, akkor ezt egyszerűen elhallgatni nem lehet. (A magyar labdajátékok könyve, A tornázás kézikönyve, A testgyakorlati oktatás rendszere, Tornakártyák.)

És most, mutasson bárki is például e legközelebb megjelent játékról írt cikkben egy oly eszmét vagy egy oly indítványt melyet már nem említettünk volna fel. Hát már egészen elfelejtettük Felméri, Hajnóczy, Turjay, Szokolai, Molnár Lajos s kit legelőször kellett volna említenünk gróf Eszterházy Miksa nevét?!

Lapunk első számának első cikkében a következőket írja Hajnóczy „gyűjtsük össze a speciális magyar testgyakorlatok és játékokat s olvassuk be a mostani gyakorlatok közé.”

A feljebb említett torna könyveinkben a játékok már így is vannak felvéve. Nem dicsekvés képpen hozzuk fel ezeket, hanem csak azért mert nem csak a mi munkánkról, hanem munka társaink érdeméről van szó kik közül a két legnagyobb Eszterházy és Felméri az élők köréből el is távoztak már és így dicséretük az élőket talán csak nem sérti.

Hogy mindezt Kárpáti Béla cikke közlése alkalmával mondjuk el, oka annak az hogy Kárpáti velem egy iskolánál tanító jó kollégám és biztosítva vagyok a tekintetben, hogy felszólalásomat nem magyarazza félre.

Porzolt Jenő.

Vezérfonal a tornatanításhoz a porosz népiskolákban.*

A legnagyobb kíváncsisággal vettük kezünkbe a porosz közoktatásügyi ministeriumnak ez évi április 1-én kelt rendeletével kiadott tornatanítói vezérfonalat. Kíváncsisággal, hogy vajjon az Európaszerte felhangzott elégedetlenség a német torna rendszer ellen volt e valami hatással magára a német tornatanításra. S most, hogy a czimben nevezett könyvet szorgalmasan végig olvastuk, csalódással kell belátnunk, hogy pár csekély újítástól eltekintve a németek ma is a régi rendszer hívei.

De ezt a rendszert aztán oly tiszta következetességgel, oly pedáns rendszerben látjuk a könyvben érvényesülni, hogy irigységgel kérdezzük, vajjon a mi tornata-

*) Leitfaden für den Turnunterricht in den Preussischen Volksschulen 1895. Berlin, Verlag von Wilhelm Hertz Bessersche Buchhandlung Preis cartonirt 1 M.

nitásunk rendszere mikor kapja meg a miniszterium által szentesített ily kitűnően egybe állított vezér fonalat.

És most mielőtt a könyv ismertetéséhez fognánk, megjegyezhetjük, hogy hazánkban a tornatanítás mind- eddig annyira lépésről lépésre követi, a németekét, hogy újat tornatanítóink éppen semmit sem tanulhatnak ebből a könyvből. Az említett miniszteri rendeletből a könyv használatát illetőleg a következőket érdemesnek tartjuk kiemelni: A tanítási anyag systematikus rendbe és nem pedagógiai rendbe van sorolva, és ezért a tan- anyagnak órászerinti beosztása a tanítóra van hagyva. Az utasítás azonban szigorúan meghagyja hogy az alap figurák egyöntetű és szorgalmas begyakoroltatásáról gondoskodjanak.

A biztonság ezekben sokkal nagyobb értékű az iskolára nézve mint tornagyakorlatok sokfélesége. Jól megjegyzendő, mondja az utasítás, hogy az iskolának nem az a feladata hogy egyes jobb tornászokat képezzen az összes tanulók rovására. E megjegyzés nálunk is sok iskolára vonatkozzal tanulságos. A vezérfonal úgy van feldolgozva, hogy a tanító képezdékben és a tornatanár képzőben is az oktatásnak ez adja meg az alapot. A könyv a nálunk is ismert rendszer szerint rend, szabad, szerygyakorlatokra és játékra van osztva.

A bevezető fejezetben meg van említve, hogy a vezérfonalban felvett gyakorlatok csak a népiskola harmadik osztályától a hatodikig járó tanulók számára való, még a 8 évesnél fiatalabb gyermekek számára a futási és könnyebb szabadgyakorlatokat ajánlja.

Minden tanuló számára hetenként legalább két torna óra fordítandó. Minden órán rend, szabad és szerygyakorlatokat kell gyakoroltatni. Az alsóbb osztályokban a rend és szabadgyakorlatokra fordítandó a főszűly. Azonban egy más pontjában az utasításnak már azt olvassuk, hogy a szabad és rend gyakorlatok helyébe a játék is léphet.

A rendgyakorlatokra vonatkozólag a vezérfonal szerintünk sokat ölel fel.

De helyesnek tartjuk hogy a katonarend gyakorlatokat is taníttatja a két utolsó osztályban. A szabadgyakorlatok között sem találunk semmi újat, de meglep, hogy pár rajz hibás testtartást tüntet fel p. u. 34 és 44 ábra.

A járás tanításnál helytelennek tartjuk a kéz lelógó tartását mint a futásnál helytelen a kéznek szög tartása Ez fordítva okszerű. A műjárások közül ez utasításban is megvan mind az, a melynek legfeljebb a leánytornázásban volna helye

Az ugrás tanításánál nagy örömmel olvastuk hogy az ugródeszka lehetőleg nem használandó. Mily sok küzdelmünkbe került az ifjusági tornaversenyek szabályzatánál a gymnasium VII—VIII oszt. tanulóinak ugró versenyeinél a deszka nélküli ugrást kivinni. Im látjuk hogy a hol a deszkáról való ugrást még veszélyesebb, az elemi iskolában már a németek sem használják a deszkát.

A sokféle ugrás között azonban a futásközben való gátugrást a vezérfonál nem ismerteti.

A szertornázásban csodálkozva látjuk, hogy a nyújtó és a korlát foglalja el a fő helyet a létra, mászó-pózna és támaszgerenda mellett. Sőt mind a korláton mind a nyújtón sok veszélyes gyakorlat van felsorolva

A játékra vonatkozólag semmi újat sem találunk

TUCKER-féle Lawn-Tennis-pályák.

Oktatás és bérlet, valamint Lawn-Tennis-pályák készítése és felszerelése. Értéstitést ad Mr. Spencer Tucker, Városligeti fasor 19. sz. Ugyan- ott angol nyelvtanár ajánlatik. 1—10.

a könyvben, legfeljebb hogy a tanítót figyelmezteti az egyes vidékeken található népjátékok felhasználására.

A függelékben a legegyszerűbb készítésű tornaszerek rajzait láthatjuk.

A mi torna tanításunk különösen az elemi iskolában a legrendszeretlenebb, a leggyarlóbb, minek fő oka, hogy a torna tanítók maguk sem részesülnek kellő oktatásban és iskoláink vezetői sem találnak módot a tornatanítás ellenőrzésére. Minden szempontból tehát előnyös volna, ha a közoktatásügyi miniszterium mind a tanítás egyöntetűsége mind sikere és ellenőrizhetősége tekintetéből kidolgoztatná a mi népiskoláink számára is a tornatanítás vezérfonalát és ezután gondoskodnék a tanítást ellenőrző szakszerű felügyeletről.

Az ifjúsági játékokról.*)

A testi és szellemi nevelés közötti különbség kiegyenlítésére újabban Németországban történt egy figyelemre méltó lépés a cél felé s ez a harmadik torna-óra kötelező behozatala. Hangsúlyozom, hogy ez csak egy lépés! Mert ha csak egy pillantást vetünk a testi és szellemi nevelésre fordított órák számarányára, azonnal belátjuk ennek igazságát. A polgári iskolai tanulóknak heti óra száma átlag 30, ebből 2 óra esik a tornázásra; ez tehát 80 torna-óra 1120 szellemi munkát igénylő órával szemben. Ugyanez áll csekély különbséggel a reáliskolákra és gimnáziumokra is. Ha ehhez még hozzászámítjuk a házi tanulás idejét, a mi egy évben minimum 800 órának vehető, akkor a szellemi munka a testihez úgy aránylik, mint 1920 : 80, vagyis 24 : 1. A kereskedelmi középiskolákban pedig, hol eddig megfellebbezhetetlen okból, a testi nevelés teljesen el van hanyagolva, az arány ez volna: 2000 órai szellemi munka 0 órai testgyakorlat ellenében. Lehetetlen itt a fenékelt lelkű német császár beszédjére nem hivatkoznom, melylyel a középiskolai oktatás reformálására 1890-ben Berlinben összegyűlt tanfőnöki konferenciáját megnyitotta s a hol rámutatott ama kedvezőtlen arányra, mely a szellemi és testi nevelésre fordított órák között fennáll, hogy t. i. az egész tanulási idő alatt a körülbelül 25.000 órai szellemi munkával szemben csak 657 óra fordítatik testgyakorlásra. E számok bizonyítják leginkább, mily nagy az aránytalanság a szellemi és testi nevelés között s mily sok még a teendő, hogy erőteljesebb s testileg fejlettebb ifjúságot neveljünk a hazának s hogy ez által képesebbé tegyük kitaróbb, nagyobb szellemi munkára is. Erre pedig legalkalmasabb s legbiztosabb eszközök a testi mozgások, vagyis a tornázás és főleg az ifjúsági játékok. Ne muljék el nap, melyen e kettő közül valamelyik, vagy mindkettő az iskolában ne cultiváltatnék? tovább megyek s azt mondom határozottan elvetendő az oly órarend, a melyen naponta legalább 1 torna-óra, vagy tornajáték-óra elő nem fordul.

Megbocsáthatatlan hiba a kereskedelmi középiskolák jelenlegi szervezetében a torna- és testgyakorlati órák teljes hiánya, főleg ha meggondoljuk, hogy a 14-től egész 20-ik életévek, mely végzetes fontosságúak a tüdő és a szív kifejlődésére, mert mint az egy kiváló svéd orvos megfigyeléseiből tudjuk, ezen korban fejlődik ki összehasonlíthatatlanul legrohamosabban e két szerv, föltéve hogy a kellő föltételek megvannak ehhez, tehát első sorban a fejlődési képesség és másodsorban ezen szervek okszerű és kitaró használata. Mert az emberi testnek e két fontos szerve is hódol azon általános szabálynak, kellő kihasználás mellett mindjobban kifejlődnek ellenkező esetben vagy rendetlenül, vagy visszafejlődnek. Látni való tehát, hogy éppen ezen korban van leginkább szükség az okszerű és fokozott tüdő és szív működésre. Ilyenek előidézésére pedig a tornázás, a tornajá-

tékok, vivás, futás, hegymászás, gyaloglás, uszás, korcsolyázás, stb. legalkalmasabbak, tehát mindenekelőtt a szabadban való testmozgások.*)

Es mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy ifjúságunk és népünk nem játszik eleget, jobban mondva oly korán hagyja abba a játékot. Pedig hogy mily nagy fontosságúak a szabadban való mozgások különösen az ifjúkorban, ezt legjobban az ujjonczállítások számarányai mutatják. Mig a földművelő osztálynak rendszeren 60%-a válik be katonának, addig a tanuló ifjúság és gyáripart üzök a 40% és 20% között ingadozik. A porosz közoktatásügyi miniszterium által egybe-hívott enquete adatai szerint az 1871. és 1881. közötti időszakban egy évi önkéntességre való jogosultságot nyert 47.051 ifju közül 54%-a katonai szolgálatra alkalmatlannak találtatott; ellenben ugyanazon időszakban 1,390,688 ifju rendes sorozás alá jutván, ezek közül csak 38% volt alkalmatlan.

A rövidlátás főhazája Németország; ellenben Angliában, hol oly nagy gondot fordítanak a testi nevelésre is, az iskolai rövidlátók csak 1/4 részét teszik a németországiaknak.

Teljesen igazat kell tehát adnunk Schenkendorffnak, a német ifjúsági játékok nagy apostolának, ki a budapesti VIII. nemzetközi higieniai congressuson is ismételve hangsúlyozta, hogy a közép- és felső iskolákban a rendes iskolai tornázás mellett, az ifjúsági játékok rendszeres gyakorlását is kötelezővé kell tenni, mert csak úgy nevelhetünk a hazának derék testileg és lelkileg teljesen kifejldött, a polgári és katonai hivatásra egyaránt alkalmas polgárokat.

„Helyes és tökéletesen igaz az, — írja dr. Berzeviczy Albert**)

— a mit az ifjúsági játékok lelkesült pártolói azok megköveteltetésére és védelmére felhoznak. Hogy a testedző játékok a testgyakorlat minden nemei között a test- és lélekképzés legtöbb momentumát egyesíti magában, az izmok legtöbb oldalú munkája mellett képzí a jellemet, midőn kitarásra, türelemre, figyelemre, önuralomra, sőt önälrendelésre s ez által önzetlenségre és önfeláldozásra is szoktat; de egyuttal frisseségre, lélekjelenlétre, bátorságra és határozottságra tanít, hidegvérúségre- lélekjelenlétre, tett- és akaraterőre edz s lecsiszolja a természeti hibákat. Másrészt jótékonyan képezi a kedélyt, midőn a tanuló s játékot vezető tanárok között szívélyesebb viszonyt létesít, közöttük a szeretet kötelékét hozza létre, a tekintély és fegyelem képesének meglazulása nélkül. Végül alig vonható kétségbe, hogy annak a ténynek, miszerint az angol művelt osztály nemcsak élethosszára nézve, de a testi erők ruganyosságának megőrzése tekintetében is a kontinens majdnem minden népén tútesz, nagyrészt az angolok sportkedvelésében, úgy nevelésükben, mint társadalmi életükben meggyökeredett testedző játékaikban keresendő az oka s hogy az ókor népeinél is a testgyakorlás különböző nemeinek okos kultiválása egybeesett, ama népek virágzású korszakával, míg a nyilvános játékok és versenyek elhanyagolása, vagy elfajulása a nemzet hanyatlását, vagy elfajulását jelezte.“

Az 1883-ban tartott országos tanítói képviselőti közgyűlésnek a játékra vonatkozó határozatai, miket a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1885. évi 19.216. sz. a. kelt rendeletével is jóváhagyott a következők:

A játékoknak, mint a nevelés egyik eszközének előnyei;

1. Jótékony hatású a test kifejlődésére és megizmosodására. Játék közben élénkebb lesz a tüdő munkássága, a gyorsabb vérforrás pirt önt az arcra, csillogóvá teszi a szemeket s az egész gyermek felfrissül.

2. A játék nemcsak az izmokra hat, hanem éppen akkor, mikor a szemet, kezét ügyessíti s a derekat hajlékonyabbá teszi, ugyanakkor ébreszti a tanuló figyelmét, szaporítja erejét, növeli bátorságát,

*) Dr. Schmid-Monard, hallei orvos azon általa bebizonyított tényt, hogy a hallei lakoságnak szélesebb a mellkasa, mint a Majna melletti frankfurtinak, abból magyarázza, hogy az előbbi már régi időktől fogva a porosz hadseregbe soroztatva, végig csinálják annak testedző gyakorlatit, az utóbbi nem.

**) Dr. Berzeviczy Albert: Az ifjúság testi neveléséről.

kitartását s előmozdítja lélekjelenlétét s ekképen képezi és gyakorolja szellemi erőit is. Vagyis a játék megszerzi a testnek azt a rugékonyságot, mely által a lélek akaratának biztos, alkalmas és gyors végrehajtója lesz.

3. A játék a gyermeki szellemet produkcióra vezeti, melyet kényszer nélkül szabadon is csak azért visz végbe, hogy a játékban előforduló nehézségeket akadályt legyőzze. Épp ezért, a mit a gyermek játék közben tesz, lélektanilag is fontosabb és többetmondó, mint a mit a parancsolt munka közt végez.

4. A játék szabályokhoz van kötve. E szabályokat a játékos önként alkotják, vagy legalább elfogadják. Játék közben az így megállapított szabályokat megtartják, hevéket kölcsönösen korlátozzák, egymás iránt türelmesek. Ekkép a játékban az alkotmányos élet első csirait nyeri a gyermek.

5. A játékok sok esetben dalolással járnak. Játékdalaink közt sok a művészi szépségű, társas játékaink közt a drámai lefolyású. A játékok tehát alapul szolgálnak az esztétikai képzésnek is.

6. A játék örömet okoz, mert feltalálni valamit s a feltalált dolgot véghez vinni, szóval sikerre jutni, minden korban örömet szerez. „Az öröm pedig a legjobb idegerősítő szer,“ (Herbert Spencer.)

7. A játék megújítása felrissziti a munkára szükséges erőt.

Azon kérdésre, hogy mik tehát a legsürgősebb teendők az ifjúsági játékok terjesztése ügyében, a következőket válaszoljuk:

1. Szükséges, hogy az ifjúsági játékok mielőbb kötelezőleg vezetessenek be az iskolákba, de főképen a középiskolákba.

Erre már számos példát találunk. Így például az osztrák közoktatásügyi minister egyik újabb rendelete értelmében az állami középiskolák igazgatói felhatalmaztatnak a beiratások alkalmával a tanulóktól fejenként 1 frt díjat beszédni (a szegény tanulók természetesen ez alól is fel vannak mentve); az ebből származó jövedelem az ifjúsági játékokra fordítandó. Rendeli továbbá, hogy az órarend úgy készítendő, hogy minden osztály legalább egy délutánt játékre fordíthasson, mely délutánra írásbeli házi feladatok nem adhatók. Együttal meghagyja az igazgatóknak, hogy mindannyiszor tegyenek jelentést, valahányszor magánosok vagy hatóságok részéről e czélra valami adakozás történik.

2. Szükséges, hogy a jelenleg testgyakorlatra fordított heti 2 óra legalább is 4-re emeltessék, azaz hetenkint legaiább is egy délután játékokra fordítandó, a mikor a tanulók minden írásbeli feladat alól felmentendők.

3. Szükséges, hogy úgy a kormány mint a városi hatóságok első kötelességüknek ismerjék czélszerű játékterekről gondoskodni.

Igen üdvös, ha a játszóhely az iskola udvarán vagy lehetőleg annak közvetlen közelében van; de ilyenek hiányában a távolabbra eső helyek, sőt a katonai gyakorlóterek is felhasználhatók: Londonban 28 játszótér van, Manchesterben 11, Bradford, városa 200.000 font sterlinget költött játszótérre; Berlinben 4, Stuttgartban 2, vagyis röviden Németországban a legutóbbi kimutatás szerint 441 város rendezett be czélszerű játéktereket. Franciaország, Svájc szintén szép számmal van képviselve. Hasonlóképen Ausztria; Bécsben a császári parkok állanak az ifjúság rendelkezésére, Badenben a néhai Albrecht főherceg egy 10.000 m.² területet ajándékozott erre a czélra. Nálunk fájdalom, igen kedvezőtlen a statistika. A legszomorúbb mindenesetre az, hogy szép fővárosunk ez idő szerint egyetlen-egy játszótérrel sem bír. Egyes vidéki városok e tekintetben jó példával járnak elől, így: Pozsony, Nagyvárad, Zenta Sárospatak, Ungvár birnak tudomásom szerint jelenleg már játszótérrel.

4. Óhajtandó, hogy „az ifjúsági játékok előmozdítására és terjesztésére“ mielőbb egyesületek alakuljanak. Az Angol- és Németországban működő ily egyesületek bámulatos tevékenységet fejtenek ki s ritka szép eredményeket mutathatnak fel. Az egyetemi hallgatók kebeléből alakult játszó-társaságok amazok részéről külön tanfolyamokban oktatnak játékokra, sőt anyagi támogatásban is részesülnek.

Kárpáti Béla.

A M. Athletikai Club munkaprogrammja.

Az idei közgyűlés elnöki megnyitó beszédéből közzöljük itt a clubnak a sport érdekében tervbe vett intézkedéseit, Különösen dicséretes, hogy a club egy angol gyakorló mestert fog szerződtetni.

Az elnökség befejezven a vívóverseny és mérkőzés teendőit, első sorban az iránt intézkedett, hogy szeptember 15-ére lehetőleg itt legyen az angol trainer, illetve mester. A tervezet szerint az angol mester egészen november hó végéig maradna nálunk, s azután február 15-től — május 15-éig ismét itt működnek. Reméli az elnökség, hogy nem csak a t. clubtagok nagy előnyére lesz ez az intézkedés, hanem az itteni mesterek is tanulni fognak a szerződtetendő angol művezetőtől.

A téli előidény alatt fog kiválni azon clubtag, a kit a Magyar Athletikai Club az atheni versenyre esetleg kiküldeni fog, sőt a cultus-minister úr is — személyes információmra — kilátásba helyezte azt, hogy államköltségen egy másik clubtagot fog kiküldeni

Az elnökség az év folyam megindítja a fővárosnál az actiót az iránt hogy az Orczykertbe vízvezetékot kapjunk, nem csak a pálya fentartására hanem esetleg egy fürdőszoba felállítására is.

Az évkönyv összeállítása lesz részben a nyári teendő — úgyszintén azon főbb elvek megállapítása, melyek alapján a club 20 éves története megírassék — A monographia megírásának határidejét úgy véljük megállapítandónak hogy az a kiállítás alkalmával már közkézen foroghasson.

A folyó évben óhajtja az elnökség az alapszabályok és házszabályok revízióját is eszközölni.

Bizonyos irányban helyesnek véli továbbá az elnökség egy havi, — esetleg gyakrabban is megjelenő értesítő létesítését, melyre, nézve javaslat van készülőben.

A munkafelosztás és a hatáskör feletti összeütkezések megóvása czéljából a munkát az elnökség fogja megosztani az egyes tisztviselő urak között s egyúttal intézkedik az iránt is, hogy a Magyar Athletikai Club külső képvisellete az elnökség — vagy megbízottja által történhessék.

A tag-felvétel némi megszorítása szintén helyén való, mert ez irányt nem csak a hely szűke követeli, hanem a club erkölcsi tekintélye is.

Az elnökség gondoskodni kíván arról, hogy a hátalékok behajtsanak és hogy a rendes tagdíjak is pontosan befolyjanak. Ez irányban különben a clubtagok egymás közötti érintkezésétől is sokat remél a kormányzat.

A szerelvények most már nagy részben kiegészítve lévén sürgős intézkedés szüksége fen nem forog; s míg szűnidő alatt a szükséges javítások fognak eszközöltetni, addig évközben a netán beálló hiányokról esetről-esetre a napi biztos urak fognak jelentést tenni az elnökségnek.

Az őszi verseny az angol mester jelenléte folytán remélhetőleg magas színvonalra fog emelkedni; a házi verseny alkalmával pedig oda kívánunk hatni, hogy más sport-egyesületek is megjelenjenek s az athletikát megkedveljék.

A nyilvános versenyeken ezentúl némi csekélyebb (férfijegnél 1 frnyi a női jegynél 1 koronás) belépti díjat óhajt az elnökség megállapítani, különösen azért, mert kívánatos, hogy a club anyagi előnyét se tévesszük szem elől.

A tél folyamán az elnökség megkezdi a milleniumi vívóverseny előkészületeit, különös figyelemmel a szerzett tapasztalatokra. Ugyanez alkalommal egy országos, illetve nemzetközi vívósövetséget is meg fog pendíteni,

mely szövetségnek különösen az lenne a célja, hogy meghatározva legyen, kik rendezhetnek nyilvános versenyeket s kik adhatnak esetleg bajnoki címeket.

Az elnökség minden t. clubtagtól elvárja, hogy jó erőknél szerzésében az igazgatóságnak és a választmánynak segédkezet nyújtson, s a versenykedvet emlje.

Az elnökség figyelemmel lesz arra, hogy állandó versenypálya és clubház szerezhető-, illetve építhető legyen, ez iránt azonban ígéretet csak olyanformán tehet, hogy ezen célok elérését folyton szem előtt tartja.

A milleniumi versenyek a körülményektől függenek, az elnökség csak annyit jegyez meg, hogy legfőbb célja a Magyar Athletikai Club vezérszerepét itt és ezentúlra is megtartani.

Mulatasra ugyan nem sok idő marad, mindamellett a bált az idén is megtartani óhajtjuk.

*

Mindezekbe foglaltuk össze röviden a legközelebbi évben követendő munkaprogrammot, természetes azonban, hogy ez a program teljesnek legkevésbé sem mondható. Jöhetnek váratlan körülmények, melyek új viszonyokat teremtenek s a megváltozott irányhoz képest cselekednünk kell a nélkül, hogy ezt a cselekvési irányt már a program megalkotásakor megjelölni módunkban állott volna.

Időközben felvetett új eszmékkel is bővíthet esetleg a munkaprogramm. ha ezek az eszmék a clubra üdvösöknek mutatkoznak, — s a már meg állapított irányban is az actió gyorsabbá vagy megfontoltabbá válhatik a szerint, a mint az czélszerűbbnek mutatkozik,

Amidőn tehát kérem a t. igazgató választmányt és a t. tisztviselő urakat, hogy a program keresztülvitelét elősegíteni sziveskedjenek, ismételen azon reményemnek adok kifejezést, hogy a Magyar Athletikai Club jól fel fogott érdekében most már a pártoskodás megszűnése felette kívánatos levén, a t. clubtagok saját meggyőződésüket követni s a kormányzatot tevékenységében és nagy munkájában továbbra is támogatni fogják.

Dr. Gerenday György
A Magyar Athletikai Club alelnöke.

A kiállítási ifjusági tornaversenyek.

Az ezredéves ünnepélyek sorában úgy az ünnepélyek mint a tanulságos mutatóványok között minden tekintetben a legérdekesebb lesz az ifjusági tornaverseny. A nemzet jövő reményének, a szép magyar ifjuságnak erőteljes és ügyes mutatóványai úgy a nagy közönségnek mint a komoly ítélőknek kedves látványosság lesz. Azonban az eddigi tornaversenyeken sajnosan tapasztalt rendtelenségek előre figyelmeztetnek, hogy az ország világ előtt rendezendő ünnepélyek az eddiginél sokkal nagyobb előrelátással és szigorúsággal rendeztessenek.

A vidéki tanulók közül csakis az ötödik osztálytól felfelé járók vehetnek részt a versenyekben. Azonban a fővárosi tanulók a négy alsó osztályban egy külön napon fogják bemutatni ügyességöket. A verseny tehát okvetlen legalább két napot fog igénybe venni és minden verseny előtt egy nap próbára szenteltek. A négy alsó osztály és a négy felső osztály versenye között azonban

legalább egy hét időköz legyen, hogy úgy a közönség mint a munkával megterhelt tornatanárok kipihenhessék magukat. A versenyek két napra osztását indokolja a rendezés könnyebbsége és a pályatér maga is. A kiállítás igazgatósága által a versenyekre kijelölt helyen 5—6 ezer tanuló mutathat be egyszerre szabadgyakorlatokat úgy hogy még a pályán kívül a tanulóknak külön elzárt nézőtér is marad. Maga a verseny pálya ugyanis úgy a közönség mint a tanulók nézőterétől egy méter magas deszkakerítéssel választatik el. A versenybírószág állványát ugyancsak deszkakerítés övezi, úgy a pályára mint a versenybírószág helyére mindenkor csak azon bírók és tornatanárok léphetnek a kik az éppen folyó gyakorlatokban teendőkkal vannak megbízva. Minden egyes versenypontnak külön színű karszalag a rendezői jelvénye: Minden versenynek bírói a karszalaguknak megfelelő színű kemény papírlapot kapnak kezeikhez, hogy az elbírálás gyorsabban történhessék. A közönség köréből sem a bírósági sem a pálya testre senki se léphet.

A futó versenyeknél a győztest egy bíró figyeli meg.

A szabad gyakorlatokat négy magasabb állványról mutatják be a tanulóknak villanyos harangok jelzése mellett úgy, hogy semmi féle szóbeli vezénylésre nem lesz szükség. Az oszlopokba való felállás után a torna tanárok is eltávoznak a térről. A felsőbb osztályok tanulóinak szabadgyakorlatai ellentétes irányban is mutatassanak be. A játékok mindkét versenynapon kevés számú iskolákkal, de okvetlen legalább a verseny közepén találjanak helyett. A versenyszámok főbb pontjai a következők lennének:

I. *Első nap. Fővárosi tanulók (I.—IV.) versenye.*

1. Egyszerű felvonulás

2. Ének (Ha a jó előre megtartott próbán az 5—6 ezer tanuló éneke jól menne.)

3. Szertornázás és ugrási versenyek egy időben.

4. Játékok.

5. Futóversenyek: I—II osztály 50 mt.

III—IV oszt. 100 mt.

6. Egyes iskoláknak mutatóványai: különösebb szabadgyakorlatok, piramisok stb.

7. Oszlopbaállítás, elvonulás.

II. *Második nap. Országos tornaverseny. (V—VIII)*

1. Kombinált felvonás. Lehetne két oldalról beereszteni a tanulókat és ellenvonulásokat, kigyóvonulást. csináltatni velök.

2. Szabadgyakorlatok.

3. Szertornázás és ugrási versenyek.

4. Játékok,

5. Kopjadobás és sulydobás.

6. Futóverseny V—VI oszt. 150 mt.

VII—VIII. oszt. 200 mt.

7. Egyes iskolák mutatóványai: bot és buzogánygyakorlatok, tornászkepek, füzérek, csoportos vivás stb.

8. oszlopbaállítás, elvonulás.

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz

Divatáruházam különlegessége valamennyi
SPORTDIVATCIKK legutóbbi UJDONSÁGAI.

A hatodik illetőleg a 7-ik pontban említett egyes intézeteknek mutatványai alatt a versenybírók egész nyugodtan egybeállíthatja a győztesek névsorát és e változatos és minden esetre szép mutatványokkal méltó befejezést is nyer a verseny. Különös gond fordítandó az egyes iskolák különféle gyakorlatainak megfelelő elhelyezésére. A próba napon minden szereplő iskola bemutatja gyakorlatait és csak a legérdekesebbek jönnek a verseny napjára.

Altalában a versenyt egy két nappal megelőző próbán minden végig csináltatik. — Az egyénekenkénti versenyekből is a versenynapjára csak a döntő küzdelmek maradnak. A versenybírók a próbán is szerepel, mert a csoport győztesek is érmet kapnak. Így mind a bíróság mind a tanulók a versenyen tudják helyüket és teendőiket. Mikor e rövid program pontokat olvasóink figyelmébe ajánjuk, igen kérjük hogy megjegyzéseiket és óhajtaikat hozzánk minél előbb eljuttassák mert a versenyeket rendező végrehajtó bizottság első ülését már nemsokára meg fogja tartani, Ez indítványozott verseny programot magunk sem tartjuk kielégítőnek és a tárgyalás könnyebbé szempontjából tesszük közzé. Szóljon hozzá mindenki, hogy nyilvánosan állapítsuk meg a kiállítási ünnepélyek legérdekesebbjének sorrendjét.

A „Kolozsvári Kerékpáros - Egylet“ versenye.

A „Kolozsvári Kerékpáros-egylet“ saját modern igényeknek megfelelő, 333 $\frac{1}{3}$ m. hosszú pályáján 1895. aug. 20-án rendezte 3-ik Országos Kerékpárversenyét, a következő sorrend szerint: Hétfőn augusztus 19-én este 9 órakor ismerkedés a Központi Szállodában Keddén, augusztus 20-án: Délután 3 órakor verseny kezdete. Este 9 órakor díjak kiosztása a Központi Szállodában. Verseny-sorrend:

1. *Megnyitó verseny* (Nyilt.) 2000 méter 6 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáros- vagy sportegylet tagjai részére. I-sőnek nagy ezüstérem és tiszteletdíj, II-iknek kis ezüstérem, III-iknek nagy bronzérem IV-iknek kis bronzérem. — Tét: 4 korona.

2. *Juniorok versenye* (Zárt) 2000 méter 6 kör. Nyitva a „Kolozsvári Kerékpáros-egylet“ mindazon tagjai részére, kik még pálya versenyen részt nem vettek. I-sőnek kis ezüstérem, II-iknek nagy bronzérem, III-iknek kis bronzérem. — Tét: 2 korona.

3. *Vendégek versenye* (Nyilt.) 3000 méter 6 kör. Nyitva a „Kolozsvári Kerékpáros-Egylet“ tagjainak kivételével minden magyarországi kerékpáros- vagy sportegylet tagjai részére. I-sőnek nagy ezüstérem és tiszteletdíj, II-iknek kis ezüstérem, III-iknek nagy bronzérem, IV-iknek kis bronzérem. — Tét: 4 korona.

4. *Erdélyiek versenye* (Zárt). 3000 méter 9 kör. Nyitva a Királyhágon inneni kerékpáros-egyletek részére. I-sőnek nagy ezüstérem, II-iknek kis ezüstérem, III-iknek nagy bronzérem. — Tét: 4 korona.

5. *Tandem-verseny* (Nyilt.) 5000 méter 15 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáros- vagy sportegylet tagjai részére. I-ső párnak 2 nagy ezüstérem és 2 tiszteletdíj, II-ik párnak 2 kis ezüstérem, III-ik párnak 2 nagy bronzérem. — Tét páronként: 4 korona.

6. *Térelőny-verseny* (Nyilt.) 4000 méter 12 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáros- vagy sportegylet tagjai részére. I-sőnek nagy ezüstérem és tiszteletdíj, II-iknek kis ezüstérem, III-iknek nagy bronzérem IV-iknek kis bronzérem. — Tét: 4 korona.

7. *Record-verseny* (Nyilt.) 10.000 méter 30 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáros- vagy sportegylet tagjai részére. I-sőnek, ha a távot 16 perc 49 mpercen belül teszi meg, kis aranyérem- és tiszteletdíj, ellenkezőleg nagy ezüstérem és tiszteletdíj, II-iknek nagy ezüstérem, III-iknek kis ezüstérem. — Tét: 6 korona

8. *Főverseny* (Nyilt.) 15000 méter 45 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáros- vagy sportegylet tagjai részére. I-sőnek nagy ezüstérem és tiszteletdíj, II-iknek kis ezüstérem, III-iknek nagy bronzérem, IV-iknek kis bronzérem. Vezetődíj: kis ezüstérem. — Tét: 4 korona.

9. *Vigasz-verseny*. 2000 méter 6 kör. Nyitva azok részére, kik a mai versenyeken első díjat nem nyertek. I-sőnek kis ezüstérem, II-iknek nagy bronzérem, III-iknek kis bronzérem. — Tét: 2 korona.

Nemzetközi uszó versenyek a Balatonon.

Az uszás sportja nálunk dacára annak, hogy nemcsak a legélvezetesebb, legegészségesebb, de egyszersmind a legszükségesebb sportok egyike, eddig meglehetősen el volt hanyagolva.

Annál nagyobb érdeme a Magyar Uszó-Egyesületnek, hogy fiatalsága dacára nemcsak hogy megtörte ezt az indolenciát, hanem buzdító működésével már is oly erőket fejlesztett, a kik diadalmasan állják ki a versenyt a legjobb külföldi uszókkal, s akik diadalaik által a fiatal egyesületnek már is tekintélyt szereztek, úgy itthon mint a külföldön, úgy, hogy ma már a Magyar Uszó-Egyesület legismertebb és legnépszerűbb sportegyleteink közé tartozik.

Ez az életre való fiatal egylet vasárnap ismét gyarapította eddigi sikereinek számát. Oly versenyt rendezett Siófokon, melyre lelkes vezetői méltán büszkék lehetnek.

A versenyek színhelye részben a Balaton, részben a Sió torkolat, mely uszó versenyek tartására alkalmas hely, melynek árnyas partjai a közönség számára kellemes nézőhelyet nyújtanak. El is határozta az egylet, hogy ezental minden évben rendez Siófokon uszóversenyeket.

Közönség igen nagy számban jelent meg s a különféle színű és alaku zászlókkal díszített partok mentén elhelyezett padokon hosszú füzéreként ragyogott és mosolygott a szép asszonyok és lányok többszörös sora.

Az idő rendkívül kedvező volt. Aranyos napsugarak játszottak a vizen, melyet csak időnként borzalt fel egy-egy kósza szellő. Jobb időt valóban kívánni sem lehetett. A víz hőmérséklete 22°. R. volt.

A Siófok egyik partján elkülönített hely volt föltartva a jury és a verseny intézői s rendezői számára.

Elnök volt — gróf Hadig Sándor távollétében — Porzolt Gyula, Versenytitkár Füzesséry Árpád, jegyző Babes Titusz, orvos dr. Ney József, pénzt. Matzenauer Richárd; a versenybírók a következőleg volt egybeállítva: gr. Andrassy Géza, dr. Gerenday György, Glatz Henrik, dr. Hirschfeld Antal, gr. Hadik Béla, gr. Károlyi Ferenc, Mesterházi Kányai József, Kotzig Antal, Korn Gusztáv (Bécs), König Sándor Leny Károly, Luby Sándor, Meszlényi Lajos, Palotai Ödön, Than László, Tausinszky Sándor (Bécs), dr. Vadas József, V. Vicenti (kiknek leg-

nagyobb része meg is jelent); verseny intéző Stobbe Ferenc, indító Réty Menotti, helyi rendező bizottság; B. Bárdossy Imre, Gerber Henrik, Hecht J., Lélek József Stumpf Kálmán. Ez uttöbbiaknak és a helybeli tűzoltóságnak nagy mértékben köszönhető a rend példás föntartása. Általában úgy a helyi hatóságok, mint a fürdőközönség és a lakosság a legszívélyesebb készséggel járultak hozzá a szép sportünnepély külső díszének emeléséhez.

A verseny két főszámban Deutsch Gyula, a Magyar Testgyak. Körének tagja lett a győztes, aminek annál nagyobb jelentősége van mert mind a két versenyben Neumannal, a bécsiek legjobb úszójával, kellett megmérkőznie.

Neumann egyetlen első díjat sem visz ezuttal Bécsbe.

I. *Megnyitó verseny.* (300 m.) 3 nevező közül 1. Reischl Ferenc (M. Athl. Cl.) 5 p. 2¹/₅ mp. alatt, 2. Guttmann Alfréd (M. U. E.), 3. Neumann Pál (I. Wiener Amateur Schwimm-Club).

II. *Nyeretlenek versenye.* (100 m.) 10 vers. közül 1. Hochstein Rezső (Budapest), 2. Braunberger Hugó (M. U. E.), 3. Wachsler Rezső (Budapest).

III. A „M. U. E.” bajnoksága rövid távon. (100 m.) 3 vers. közül 1. Guttmann Alfréd 1 p. 5⁴/₅ mp. alatt, 2. Reischl Ferenc 1 p. 6 mp. alatt, 3. Lindner Ernő (M. U. E.)

IV. *Kísérleti verseny.* (100 m.) A siófoki fürdővendégeknek föntartva. 4 vers. közül 1. Struss Amon, 2. Struss Pál, 3. Leny Jenő.

V. A „M. U. E.” bajnoksága hosszú távon. (804.5 m.) (1894-iki győztes Deutsch Gyula), 5 vers. közül 1. Deutsch Gyula 16 p. 15¹/₅ mp. alatt, 2. Balogh Hugó 16 p. 26⁴/₅ mp., 3. Neumann Pál, 19 p. 46¹/₅ mp. alatt.

VI. *Hátország.* (100 m.) 5 vers. közül 1. Reischl Ferenc 1 p. 13⁴/₅ m. p. a., 2. Alapi Andor (M. U. E.), 3. Gräfl Károly (M. U. E.).

VII. *Térelőny verseny.* (200 m.) 8 vers. közül 1. Lindner Ernő (M. U. E.), 2. Guttmann Alfréd (M. U. E.), 3. Hochstein Rezső (Budapestről).

VIII. *Annadij. Vándordij.* Távszás a nyílt Balatonból a Sió molójába. (Táv. kb. 1000 m.) 5 vers. közül 1. Deutsch Gyula (M. Testgyak. köre) 27 p. 59 m. p. a. 2. Neumann Pál, 3. Balogh Hugó (M. U. E.).

IX. *Végverseny.* 2 vers. közül 1. Gräfl Károly (M. U. E.), 2. Speidl Zoltán (M. U. E.)

A közönség a győzőket lelkes ovációkban részesítette s a bécsit még meg is hocholták; sőt kétséget sem szenved, hogy Meszlényi a banketten, melyet a díjak szétosztása után rendeztek, német verses tósztot is rögtönzött rá.

A díjakat Porzsolt Gyula, az egylet helyettes-elnöke, lendületes beszéd kíséretében, osztotta szét.

Bankett után reggelig táncmultság volt.

Végül meg kell emlékezni a fürdőigazgatóságról is, mely a rendezőket mindenben hathatósan támogatta és nagy tiszteletdíjat is adott.

P. H.

Homokot a szobába.

(Bölcsen az oktalanságról.)

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a homoktenger kellő közepén két okos ember, mindkettőnek vagy egy féltucat csenevész sápadt gyermeke. A két atyafi a pitvarajtóban eregeti nagy kéjjel a pipafüstöt, midőn hozzájuk lépdel a házi orvosuk.

— Kedves egészségökre ezt a pompás füstölt levegőt.

— Ez bizony jól esik. És lássa doktor úr, mióta a szobai levegőnket félti a mi pipafüstünkötől, azóta itt kint politizálgatunk.

— Igazán jól teszik, de ni! Hát a kicsikék hol vannak? Miért nincsenek kint?

— Nagyon szeles az idő és az anyjuk . . . .

— Igaz, igaz! No lám! Ha az ember megnyalja az ujját és így feltartja, szinte csipős a szél. De uraim ezenel bejelentek egy alapos kitűnő gyógymódot a gyermekeknek. A „homok curát”. Azzal az epekeserű vapporral egyelőre nem kinazzuk a kicsikéket. Hanem kérek egy nagy kocsi homokot. Ott az udvar közepén épen elég nagy térség van. A gyermekek abban vájkáljanak, azzal játszadozzanak minél többet. A sikerről jót állok. Ajánlom magamat.

Másnap ismét megjelent a doktor, és örömmel lát az udvaron egy jókora nagy homokhegyet, de bizony gyerek egy sincs ott. Hogyis lenne, mikor oda kint úgy tűz a nap és mikor a szobában is van már egy homokhegy.

— No most csak meg van velünk elégedve doktor úr! Tökéletes homokfürdőben vannak gyermekeink.

— Szép, szép! Kérem tisztelettel, de önök engem nem értettek meg. Tehát engedjék meg jobban kimagyaráznom magamat, és pedig úgy, miként a parasztonknál szoktam. — Tehát sértés nélkül csupa juxból is ezennel ide teszem azon négy ablaküveg árát, a mit engedelmükkel ezennel beverek botommal. — Igy ni! Most már tessék ugyanezt cselekedni mindennap a nappali órákban, ha már ki egyáltalában nem eresztik a gyermekeket. Igy jótállok az egészségökért.

Negyednap ismét ellátogat a doktor és nagy csodálkozására látja, hogy a szoba ablakai ugyan nyitva vannak, de a homokhegy mindig bent van a gyerekekkel együtt. Az egyik családapa épen hévvel magyarázza a szomszédjának, hogy ő holnap is friss homokot hozat be az udvarból, mert a napsütötte és jól megmosott homoknak sokkal nagyobb a felszívó ereje és nincs is közte rothadozó szerves anyag.

— Én meg Dunakeszről hozatok egy vagonnal. Az az igazi kovás tiszta homok, még azt is mesélik, hogy a cholera idény alatt egy sereg katonát kihelyeztek üdülésre oda, kik közül még a betegek is talpra állottak.

— Bizony pajtás! Kell valaminek lenni a dologban ezzel a homokkal mert csodásat mesélnék azokról a tengerparti fővenyeken sétáló vérszegény gyerekekről is. Sőt még a tiszta homokpornak belégzésére is mondják, hogy jó az a tudónek . . . .

— Igen! Uraim, én mint orvos még többet mondok: tessék ugyanis naponként vagy egy fél kávéskanállal be is venni, és minden héten legalább egy pár kavicsot is lenyelni „à la Strucz” sőt ha a kanál nem éppen nagy hát . . . . .

— Ugyan doktor ur, hát azt hiszi, hogy nincs önnek elég számos tudós collegája a ki . . . .

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz.

Uraim és hölgyeim! Athléták, kerékpárosok, lawn tennist játszó, evezősök, uszók és torna egyletek Önöket megfogja lepni elegáns sport-diva tezikkeim olcsó ára.

— Homokot is ad be betegeinek?! — akarja ön mondani. — Miért ne?! Lássák én is sok betegemmel etetek akár ezüstöt, aranyat, krétát és még isten tudja mit. De hát igazuk van uraim! Minden gyógyszer „kis miska“ a dicső homokhoz képest. Ah! Homok! csakis ez lesz a jövő század egyetlenleges főfő gyógyszere. Homokban rejlik minden életnyavalyák ellenszere. A hol homok bőven van, ott nem lesz se posványláz, se semmiféle ragályos nyavalya. Uraim! Le a kalappal az istenadta homok előtt. De kérem szeretettel, ne mondják meg senkinek, hogy ezt én, a házi orvosuk mondtam, mert ugyis le tagadnám ezt. Aminthogy tagadom azt is, hogy én valaha homokcurát rendeltem az önök gyermekeinek. Kereken tagadom, hogy homokot gondoltam, mikor azt mondtam. Ha tehát homokot ajánltam is a gyermekeknek, mégis nem azt, hanem levegőt akartam szegénykének adni. Mert ha levegőt mondok, rá se hederítettek volna, míg a homok említésével reméltem, hogy a szülők erővel is ki fogják őket tuszkolni a folyótó levegőjű szobabörtönükből. — Csalódtam! — Önök túlgondos szülők léteire önkéntelenül is kijátszották az én orvosi rendeleteimet, ugyannyira, hogy kénytelen kelletlen nekem is nagyra kell becsülnöm — — a homokot.

Dr. Homokkővi.

Különfélék.

Kerékpár gyakorló-pálya nyílt meg. m. hó 21-én Külső Kerepesi-út 25 sz. alatt, a Magyar ruggyantagyár által készítettén a célból, hogy rajta a gyár által készített Continental-Pneumatic nevű kerékpártalpat használó velocipédezők magokat gyakorolhassák, a versenyre készülhessenek. Az áldozat, melyet a gyárt vezető részvénytársaság e pályafelszereléssel a velocipédezőknek hozott, olyan, hogy a haszonra irányuló törekvés mellett is méltánylandó. Különösen most van ily pályára szükség, mikor velocipédezőink számára még nincs sehol kellően készített versenypálya és előtünk vannak az ezredéves kiállítás nagy versenyei. — De örömmel vehetjük tudomásul azt a hirt is hogy magyar gyártmányu gummi talpakat vehetünk olcsóárban és kitűnő minőségben.

A Nemzeti kerékpáregyesület m. hó 7-én tartotta a Budapest-Hatvan közti országuton ez évi országúti versenyeit. A bajnoki versenyben 100 km. 4 versenyző közül első lett Jüngling József a H. M. B. C. tagja, 4 óra 59 perc alatt; második Wiegand Rezső a M. T. K. tagja, 5 óra 1 perc alatt. — A nyílt versenyben 40 km., 3 induló közül első Hegyi Károly, a N. K. E. tagja, 1 óra 55 perc alatt, második Zák J. Alajos a Bp. K. E. tagja, 2 óra 15 perc alatt. — Az idősb urak nyílt versenyében 20 km., 3-an indultak, első lett Berger Antal, a M. T. K. tagja 59 p. alatt, második Pusch Henrik a N. K. E. tagja.

„Kalóz.” A Magyar testgyakorlók Egyesületének csónakázó osztálya a fenti név alatt alakult meg és a nagy hirtelen felépített csónakházban a Császárfürdő előtt már mozgalmas élet uralkodik. M. hó 16-án egy négyes csapat Visegádra evezett fel.

A kiállítási minta-tornacsarnok fölépítésére öten nyújtottak be ajánlatot: Neuschlos Odön és Marczel, Neuschlosz Károly és fia, Gregersen Guilbrand és fiai, Antőny Tamás és Horváth József. A legolcsóbb vállalkozó Horváth József, a ki a pavillon felépítésére 8534 forint 87 krért vállalkozik, és az építő anyagot a kiállítás után 550 forinton visszaváltja. Így a pavillon 7984 forint 87 krba kerül. Tehát az előirányzott 8000-nél

kevesebbe. Hanem ezért úgy nagyság mint csínosság. és czélszerűség tekintetében a csarnok valóban mintaszerű lesz.

A M. Turista Egyesület kirándulásai: Augusztus 4-én Naszázhegyre és Verőczére. Ind. a m. á. v. ny. p. u. reggeli 6 órakor Vácra. Gyaloglás 7 óra, élelemről kiki maga gondoskodik, vasuti jegy oda-vissza 1 frt 5 kr. Vezető: dr. Tragar Ignác. Augusztus 11-én. Syábhegy, Csillebércz, Irhásárok. Indulás a fogaskerehű vasut délutáni 3 órai vonatával a Széchenyi hegyre. Séta a Normafához onnan a Csillebérczre és onnan az Irhásárkon keresztül a Szép Olasz-nőhöz. Itt uzsonna és pihenő. Gyaloglás 3 $\frac{1}{2}$ óra. Vasuti jegy 20 kr. Vezető: Silberer Béla. Augusztus 15-én. Szob—Mária-Nosztra—Kopaszhegy—Kóspallag—Verőcze. Ind. a m. á. v. ny. p. u. reggeli 6 órakor vonattal Szobra. Gyaloglás 9 óra. Élelemről kiki maga gondoskodik. Vasuti jegy oda 75 kr., vissza 50 kr. Vezető: Zeno-vitz Gusztáv.

Kiállítási sportversenyek végrehajtó bizottsága csak szeptember első napjaiban tarthat gyűlést, de ez ideig az egyleteknek készen kellene lenniök versenytervezeteikkel, hogy az első gyűlésen már megállapíthatók legyenek a versenyek napjai.

Rosz indítások. Az idei Henley királyi regattán (július 9.) megtörtént, hogy az indító azon kérdésére, hogy a startnál lévő amerikai és egy angol csónak legénysége készen van-e, az angolok azt felelték, hogy nincsenek és daczára ennek az indító vezényszó elhangzott s az amerikaiak el is indultak. Az angolok óvását elvetették, mert az indító az előre törő amerikaiakat engedte a pályát bevezetni. Ugy a sport férfiak mint az óriási nagy közönség a legnagyobb megütközéssel fogadta az ítéletet. — Eszünkbe jutatja e rossz indítás a Magyar Testgyakorlók utóbbi versenyének egyik indítását. Itt ugyanis háromszor indítottak anélkül, hogy valaki a lövés előtt kiugrott volna, egyszerűen azért, mert egyik másik versenyző a lövés után a startnál maradt. Az új indíthatásnak rendes oka a kiugrás lehet, de ekkor is a kiugrot egy méterrel hátrább kell állítani és ismétlés esetében a versenyből kizárni. Az idei uszóversenyünkön pedig az történt meg, hogy a térelőny versenyben az egyik versenyző a pályát már csaknem beuszta, mikor a versenyben megállították. A legtöbb bajt az indításnál az hozza létre, hogy a közönség zavarja úgy az indulókat, mint magát az indítót.

Milyen legyen a játéktér felülete? Egy oldalról hozzánk érkezett ily kérdésre érdemesnek tartjuk a feleletet nyilvánosan is megadni. Azon esetben, ha a játéktér könnyen öntözhető, kevésse látogatott és nincsen nagyon kitéve a nap hevének, úgy jól gondozott gyepfelület a legajánlatosabb. Azonban minden igényeknek legjobban megfelel, ha a pályát egy kevésse lejtős felülettel a következőkép csináltatjuk meg: A termő föld vagy homokos talajba 5—10 cm. vastagságra agyagot keverünk, ezt öntözgetve lehengetüljük és erre 10 cm. magasságban gyári szén salakot teszünk. Azonban e felső réteget nem egyszerre, hanem apródonként hintjük az agyagrétegre, folytonos, lassú öntözés mellett. Az így készített pálya nem a legtartósabb de a legkitűnőbb. A gyárisalakot helyettesítheti az agyagréteg felett az igen apró kvarcz kavics és homok keverék.

A kolozsvári kerékpáros-egylet 1895 augusztus 6-án rendezti 333 $\frac{1}{3}$ meter hosszú pályán 1-ső házi versenyt, melyre kedves sporttársait ezennel meghívja.

Kolozsvárt, 1895 július hó.

Schiffert Ferencz,
titkár.

Dr. Haller Károly,
elnök.

Verseny-sorrend. Verseny kezdete d. u. $\frac{1}{2}$ órakor.

1. **Megnyitó.** 3000 m. 9 kör. I-sőnek nagy ezüst érem, II-diknek kis ezüst érmet, III-diknek nagy bronz érem. IV-diknek kis bronz érem. — Tét: 2 korona.

2. **Seniorok versenye.** 3000 méter, 9 kör. Nyitva a K. K. E. azon tagjai részére, kik a 30-dik életévüket

betöltötték. I-sőnek kis ezüst érem, II-diknak nagy bronz érem, III-diknak kis bronz érem. — Tét: 2 korona.

3. *Főverseny.* 5000 m., 15 kör. I-sőnek nagy ezüst érem, II-diknak kis ezüst érem III-diknak nagy bronz érem, IV-diknek kis bronz érem. — Tét: 2 korona.

4. *Térelőny verseny.* 4000 m., 12 kör. I-sőnek nagy ezüst érem, II-diknak kis ezüst érem, III-diknak nagy bronz érem. — Tét: 2 korona.

5. *Lassu verseny.* 166 m. $\frac{1}{2}$ kör. I-sőnek ezüst érem, II-diknak kis ezüst érem, III-diknak nagy bronz érem, IV-diknek kis bronz érem. — Tét 2 korona.

6. *Egyleti díj.* 10,000 m., 30 kör. I-sőnek tiszteletdíj és nagy ezüst érem, II-diknak nagy ezüst érem, III-diknak kis ezüst érem, IV-diknek nagy bronz érem. — Tét 2 korona.

7. *Vigasz verseny.* 2000 m., 6 kör. I-sőnek kis ezüst érem, II-diknak nagy bronz érem. — Tét: 2 korona. Versenyszabályok: I. Nevezési zárlat augusztus 3-án déli 12 óra. II. Nevezések posta útján ajánlottan a borítékon e szó „nevezés“ feltüntetésével vagy távirat útján Dr. Haller Károly elnök úr czimére (Kolozsvár, Majális-utca 4. szám) küldendők. III. A nevezésnek tartalmaznia kell: a) A versenyző teljes nevét és polgári állását; b) A versenyszámnak pontos megjelölését, melyre nevez; c) A versenyzőt leírását; d) A térelőny versenyre nevezőknél a legutolsó három verseny eredményért. e) A tétet. IV. Nevezéseket a versenybizottság indokolás nélkül visszautasíthat. V. Zárídnak az érkező nevezések nem vétetnek figyelembe. VI. Az indítás zászlóval, a térelőny versenyben pisztolylövéssel történik. VII. A második díj, ha legalább három, a harmadik díj, ha legalább négy versenyző indul, adatik ki. Két versenyzővel a verseny megtartatik. VIII. Versenyezni csak sportszerű öltönyben lehet. IX. A lassu versenynél a megállás oldalra fordított első kerékkel, valamint a földet lábbal érinteni, vagy az utat keresztezni, a diszqualifikálást vonja maga után.

Angol athetikai eredmények Az angol amateur athetikai szövetség július 6-án tartotta meg Londonban versenyét. Az egyes versenyek legjobb eredményei a következők. A angol mrföldes távolságot a győztes 1 p. 55 $\frac{4}{5}$ mp. alatt futotta be. E távolságra a legjobb idő 1 p. 55 $\frac{2}{5}$ mp. A 100 yardos versenyt a győztes 10 mp. alatt hagyta hátra. A 120 yardos gátversenyben a győztes a távot 15 $\frac{4}{5}$ mp. alatt futván be, világ recordot ér el, az eddigi legjobb eredmény 16 mp. lévén. — A kalapács dobásban a győztes a 16 ang. font (7 $\frac{1}{4}$ kg) nehéz kalapácsot két kézzel 132 ang. láb és 11 $\frac{1}{2}$ hüvelyk távolságra dobta. Az ang. mfdes verseny győztese ismét világrecordot ért el a távot 4 p. 17 mp. alatt futván be. A professionátusok hihetetlen legjobb eredménye mellett (4 p. 12 $\frac{3}{4}$ mp.) még így is messze maradván. — A rudugrás győztese 10 ang. láb magasat ugrott (305 cm.) A magas ugrásban a győztes deszka nélkül 5 láb 11 $\frac{1}{2}$ hüvelyk magasat ugrott. A súlydobásban a győztes 44 láb 3 $\frac{1}{2}$ hüvelyk távot dobván tudomásunkkal ez is világrecord. A távolugrásban az elért eredmény 21 láb 6 $\frac{1}{2}$ hüvelyk (6 m. 59 cm.) Bizony e versenyzőkkel Athénben és a kiállítási versenyekben nálunk nehéz lesz megküzdeni.

Uszóverseny Bécsben. A bécsi „I. Weiner Amateur Schwimmclub“ jövő hó 3-án és 4-én nemzetközi uszóversenyeket rendez, a melyeken Ausztria és Európa bajnoksága kerül döntésre a rövid és hosszú távon. A versenyen értékes díjak lesznek, melyeket az állam és Bécs városa ad. A versenyre a „Magyar Uszó-Egyesület“ is küld több kiváló uszót. Érdekes, hogy a németek

Európa és Ausztria bajnokságát a rövid távra, mely eddig mindig 68 méteren került döntésre, az idén daczára hogy a fürdő hossza sem felel meg az új változtatásnak (34 méter hosszú), 100 méterre írták ki, miután az idén Budapesten a magyar uszóktól leverettek és látták, hogy arra a távra számos kiváló uszónk van.

A magyar uszók diadala Bécsben. Az „Austria“ uszóegylet jul. 7-én tiz pontból álló versenyén a mi uszóink 8 díjat nyertek, 5 első, 2 második és egy harmadikat. Az osztrák uszó-derby díját Deutsch Gyula a M. T. K. tagja nyerte meg a hármas versenyben az 1088 mt. és az 510 mt.-es versenyben elsőnek érkezvén be. Idő: 20 p. 52 mp. és 7 p. 57 mp. Ugyan e versenynek 68 mt.-es küzdelmében Guttman Alfréd a M. U. E. tagja győzött, míg ugyanő az 1088 méteres versenyben, harmadik lett. A 136 m. hosszú versenyben Guttman ért be elsőnek 2 p. 7 mp. alatt. A 34 m. versenyt ismét Guttman nyerte meg 25 mp. alatt. Minden esetre szép győzelmek ezek, melyek csak lelkesítő hatással lehetnek a magyar uszó-egylet tagjai általában magyar uszók számára. — A bűvárversenyben a második díjat Alföldi Árpád nyerte ki a víz alá dobott harmincz tányérból 2-szeri lebukás után 21-et hozott felszínre, míg az első győztes 23 tányért hozott fel.

500 kilométeres gyaloglási verseny folyt le Páris mellett clignancourti versenypályán. A győztes Ramogé e távot 98 óra, 26 p. 14 mp. alatt gyalogolta be. A verseny alatt a győztes levest evett apró husdarabokkal, lágy tojást és destilált vizet ivott fehérborral.

Az 1 ang. mtf. velocipéd eredményben a legjobb időt érte el a bostoni Cerló 1 p. 53 $\frac{3}{5}$ mp. alatt hagyván hátra e távolságot. (1609 mt.)

Az angol bajnoki uszóverseny az 1 ang. mrtf. távolságban Bradfordban. A fél mrtf-t. a győztes Tyers a legjobb idő alatt (13 p. 20 mp. alatt) uszta be. Az egy mrtf-t 27 p. 30 $\frac{4}{5}$ m. idő alatt hagyta hátra.

X. Klösz György fényképészeti műintézet Budapest V. Kossuth Lajos-utca 18. sz. I. emeleten. Telefon állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tantárgyakról sat. Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographiai, fénymásolat.

A sport közönség figyelmét felhívjuk *Weiner Mátyás* mai hirdetésére.

Pályázat.

Az államilag segélyezett rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumban a tornatanári állás megüresedvén, pályázat hirdettetik.

Javadalma 500 frt, havi előleges részletekben, ha pedig a vívást is külön díjért magánórákon tanítani képes, a magándíjakon felül az intézet pénztárából személyes pótlék czimén 100 frt.

Kötelessége az utasítások értelmében a tornát mind a nyolcz osztályban legkevesebb heti 16 órán tanítani.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy születési és képesítő oklevéllel felszerelt kérvényeiket f. évi aug. hó 20-ik napjáig az igazgatóságához nyújtsák be.

Az állás 1895. szept. hó 1-ső napján elfoglalandó. Rimaszombat 1895. jul. 18.

Bornemisza László,
igazg. választmányi elnök.

Fábry János,
igazgató.

GEITTNER és RAUSCH

BUDAPEST,

VI., ANDRÁSSY-UT 8. SZÁM.

Tornaszerek szoba és szabadbani tornázáshoz, torna egyleteknek, iskolák, fürdők és magánzók részére.

✧ Tejgazdasági eszközök. ✧

Műszaki szerszám és háztartási cikkek nagy raktára.

Saját gyártmányu

KÚTSZIVATYUK és FECSKENDŐK.

Legjobb kivitelü

PERNOSPORA, PERMETEZŐ, JÉGSZEKRÉNYEK. FÜRDŐKÁDAK.

SZABADALMAZOTT

1—2.

POLOSKA REVOLVER

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

A Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság igazgatósága ezennel közlésezi, hogy a társaság részvényeseinek 1895. július hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározottat a tényleg befizetett alaptőkének.

8 millió forintról 10 millió forintra

való felemelése a következő feltételek mellett:

a) Kibocsátatik 20.000 egyenkint 100 frtól szóló társasági részvény, 120 frtnyi áron, mely részvényekre 1895. augusztus 15-ig a társaság részvényeseit elővételi jog illeti olykép, hogy minden 4 drb. részvény birtoka jogot ad, egy drb. új részvénynek 120 frt áron való átvételére.

b) Az új részvények befizetése olykép történik, hogy az elővételi jog gyakorlása alkalmával **30 frt, 1895. évi szeptember 15-ig 25 frt, október 15-ig 25 frt, november 15-ig 20 frt, és végül 1895. december 31-ig 20 frt** fizetendő be.

c) Az új részvényekre eszközözlendő 4 első befizetés után a befizetés napjától, 1895. december 31-ig terjedő időre 5%-os kamatok térítetnek meg, de ezen részvények az 1895. év eredményében nem részesülnek.

Befizetések a fent kiirt határnapok előtt is teljesíthetők, melyek után a névérték erejéig az 5%-os kamatok 1895. december hó 31-ig megtérítetnek.

A befizetések Budapesten a társaság pénztáránál (V., Nádor-utca 4.), vagy Bécsben a „Wiener-Bank-Verein“ pénztáránál (I., Herrengasse 8.) teljesítendők.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik elővételi jogukat gyakorolni kívánják, hogy ezen célból **1895. augusztus hó 15-ig Budapesten: a társaság pénztáránál (V., Nádor-utca 4.), Bécsben: a „Wiener-Bank-Verein“ (I. Bez., Herrengasse 8.)** jelentkezni és egyidejűleg részvényeiket számjegyzék* kíséretében lebélyegzés végett bemutatni sziveskedjenek.

Budapest, 1895. évi július 25-én.

Az igazgatóság.

*) Számjegyzékek a fentjelzett pénztáraknál a t. részvényesek rendelkezésére állanak.

1—1.

Triest-Gráz-Bécsi távverseny

ismét Puch János és Társa gráci gyárból származó Styria-kerékpáron nyeretett. Ez a harmadik legnagyobb európai távversenyen 1895-ik évben

Triest-Gráz-Bécs . . .	509 kilométer	24 óra	6 percz	alatt	első	dij
Bécs-Salzburg . . .	326	12	50	”	”	”
Bordeaux-Páris . . .	592	24	12	”	”	”

Világ rekord.

Mindezen távversenyek a világ legerősebb konkurentiája ellenében több órai előnnyel Puch János és Társa-féle „Styria“ kerékpárokon nyerettek. Szintúgy 10 bajnokság, 5 vándordij s 326 nagyobbrészt első díj Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Olaszországban s Franciaországban Styria gépeken nyeretett.

A világ egy gyártmánya sem képes oly eredményeket felmutatni, mint a „Styria“ kerékpárok.

PUCH JÁNOS és Társa gyári raktára

Budapest, Erzsébet-körut 48. sz.

Gyár: Grác, Karlauerstrasse Nr. 26.

1—1.

ATTILA KERÉKPÁROK

BUDAPEST,
József-körut 36. szám.

Az Attila kerékpárok az összes gyártmányok élén állanak **kitűnő anyaguk szolid munkájuk és kitartó erősségüknél fogva.** — A gépészeti ipar remeke minden egyes Attila kerékpár.

200 □ mt. nagyságu villanynyal világított velozipéd-pálya áll ugyanazon házban a tanulóknak rendelkezésükre szakszerű tanítással.

Kretschmar E. és Társa.

Gyári raktár: József-körut 36. Gyár: 1—10 **Dresda.**

A nagyérdemű sport urak figyelmébe!

Ajánlom valódi amerikai rugalmas és angol aczélszögű sárváltót. Mindennemű betegápolási cikket a legjutányosabb áron szállítok.

Keztyű-, sárváltó- és gummi-áru-gyár

LADÁNYI ISTVÁN
BUDAPEST,

VIII. kerület, Kerepesi-ut 53. sz.
a „Metropole” szállodával szemben. 2—12

Kerékpár ujdonságok!

A legnagyobb kerékpár gyári raktárban.

Budapest, Károly-körut 3. szám

Eredeti **Torilhon** és **Dunlop** kerékpárok, pneumatikus abronccsal. — Ezen ujdonságok megtekintése végett van szerencsém a n. é. kerékpár kedvelő közönséget tisztelettel meghívni.

HERBSTER KÁROLY, mûgépész

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. 7—10

Stamm József

mûgépész

BUDAPEST,

VIII. ker.

József-körut 40. sz.

Ajánl kitűnő

KERÉKPÁRT

csak 130 frt. Bicykle permatik, lámpával és csengővel együtt. 6—10

Javításokat olcsón elfogad. — Pontos kiszolgálás.

Eisenschiml és Wachtl

BUDAPEST,

IV. ker.

Váci-utca 12.

Gyár és raktár:

BÉCS,

Kaiserstrasse 62.

Mindenféle fényképezési gépek és készületek.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

6—10

Pártoljuk a honi ipart!! Adria kerékpárok

az angol gyártmányokkal teljesen egyenrangú

de sokkal olcsóbbak kaphatók

Deményi és Angyal

7—10 kerékpárok gyári raktárában

Budapesten, Andrásy-út 50. szám.

* Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. *

Mindenki nyerhet a

tőzsdén, mert cégem csekély fedezettel vállal el megbízásokat az általam ajánlott értékpapírok vásárlására. Pénzt váltókra hitelképes egyénekre közvetíték 7 százalék mellett, úgyszintén katonatisztek részére, amortizációs kölcsönök az ingatlan legmagasabb értéke erejéig 5 és fél százalékra, második és harmadik helyre. Építkezési hitelt és konvertálásokat lebonyolítok. Gabonavételre és eladásra megbízásokat kis jutalék mellett vállalok el.

SCHWARCZGYULA

7—12 tőzsde-, termény- és kereskedelmi bizományi üzlete

Budapest, VII. ker., Klauzál-utca 8. sz.

Szerencsénk van a t. kerékpár-sport kedvelő közönséget értesíteni, hogy

Budapesten, külső Kerepesi-út 25. sz. a.

lévő gyártelepünkön egy 400 méter. hosszú

kerékpár gyakorló-pályát

létesítettünk.

E pályát, mely a kerékpár-sport legczélszerűbb elvei szerint készült, a

Continental-Pneumatic

kerékpártalpat használó közönségnek díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk s reméljük, hogy ez által megszüntetjük ama hiányt, melyet a kerékpárosok általában, de különösen **versenyre készülők** és **kezdők** eddig éreztek.

E pályát m. hó 21-én (vasárnap) d. e. 9¹/₂ órakor adtuk át a közhasználatnak s azontul naponkint reggeli 6¹/₂ órától alkonyatig rendelkezésre bocsátjuk.

A pályát csak

 Continental-Pneumatic

kerékpártalpat használó kerékpárosok vehetik igénybe, néző vendégekül azonban szivesen látunk más kerékpárosokat is.

Budapest, 1895. július hó 15-én.

Magyar ruggyantaárugyár

részvénytársaság.

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt

Félévre ..... 2 frt

Égész évre ..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
két-szer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ
Ferencz-körut 16.PORZSOLT KÁLMÁN
József-körut 5.Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, József-körut
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet
Első Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Főv. Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Kőrmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet.

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egyl.
Sátoraljaujhelyi Korcs.-Egyl.
Selmezi Akad. Athleta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egyl.,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallas- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Népmulatságok.

Mikor valamelyik jótékony egyletnek szüksége volt pár évvel ezelőtt pénzre, népmulatságot rendezett. Felkért egy pár életrevaló fiatal embert, kiküldött egy szépekből alakult női bizottságot és pár hét alatt lefolyt az ünnepély szép jövedelmet hozva az egyletnek és sokszor egyéneknek is. — De bizony az utóbbi e fajta népmulatságok már nem csak jövedelmet nem hoztak, de tulkiadással jártak, mert a nép nagyon is észrevette, hogy nem az ő mulatságáról, hanem kuporgatott pénzének megszerzéséről van szó.

Olyan népmulatságokról akarunk beszélni, melyeken a nép mulathat, mely számára olyképp rendeztessék, hogy kiadott pénzéért megkapja az ellenértéket képviselő vidámságot. Ezt a tárgyat is, mint sok mást a kiállítási ünnepélyek megbeszélése vetette fel, és ezek sorában a népmulatságnak fontos hely kell, hogy jusson.

A nép, az istenadta nép ezredéves ünnepélyünkön kapja meg, ha egy napra is kenyerét és mulatságát; legyen ősi szokás szerint cipó osztás, ökörsütés, csapaverés, és legyen számukra játék és zene. De ezen régi divatu népmulatság mellett szeretnők, ha egy másik, talán kissé hidegebb, de azért mulatságos népies sportverseny rendeztetnék. Hisz az ilyen ünnepélynek is van nálunk tradíciója. Őseink Sz. Gallenben az étkezés közben tréfálkoztak, a kített csebrekből, bort kiki annyit ivott, mennyit akart, de azután vezéreiknek bemutatták harcziküzdemeiknek módját is. Későbbben meg a vitézi küzdelem és a nemesek tornája mellett a nép is bemutatta ügyességét, testi erejét. Különösen a birkózás, emelés, sulydobás voltak a legkedveltebb népies versenyzések.

Mostanában rendezett népmulatságainkban is megtaláljuk a versenyeket, csakhogy rosszul rendezve és

csak mint mellékes dolgot. — Jövő évben Sz. István napjára kell egy olyan versenyt rendezni, mely a szokásos ökörsütés és számárverseny nélkül is elég mulatságos legyen. Azonban ezek se maradjanak el, sőt nagyobb méretben és rendezettebb alakban a Rákoson, a régi löversenyter helyén, az alsóbb néposztály számára okvetlen rendeztessenek.

A sokféleképpen rendezhető népmulatságok közül bennünket leginkább a sportünnepélyek érdekelnek. Ezeknek leghatalmasabbja a kiállításra készen levő versenypályán; a Stefánia-út mellett volna rendezendő. — A rendezést egy külön bizottságra kellene bizni, mely bizottság a különböző egyletek tagjaiból volna megalakítandó. — A verseny anyagi ügyeinek rendezését a kiállítás igazgatósága tartaná kezében. — A bizottság első dolga lenne a versenypontok megállapítása. Nézetünk szerint ezek között okvetlen helyet kell, hogy találjanak a következők: póznamászás fiuknak és férfiaknak megfelelő magasságokban; zsákverseny; hordó akadályverseny; birkózás; sulyemelés és dobás; síkfutás; gyaloglás. Ezek mellett bevehetők volnának még a lebegő gerendán, csöveken való járások, a forgóhengeren való átjutás, huszárverseny, fazéktörés stb.

A legnehezebb kérdés, hogy kik és milyen sorrendben versenyezhetnek. Legjobb lesz, ha a versenyekre jogosító jegyek csekély díjért vásárolhatók lesznek és ezek sorozati száma szerint állíthatók egybe a versenyzők. Minden fajtájú versenynek külön színű jegyek fellelnek meg. A pályára jutás csak azoknak lesz lehetséges, kik az épen jövő versenyre bírnak jeggyel. — Az egyes versenyekből több helyen folyhat a küzdelem más-más bíróság előtt. Ez azért is szükséges, mert a pályát 14 ezernyi közönség fogja körül foghatni és ezeknek több helyen kell mutatni egyes versenyeket.

A nézőtérén az ülőhelyeket hasonlóképen bizonyos csekély összegért kellene árusítani, míg az állóhelyekre 3—4 ezer ember mehetne ingyen. A versenyt kétszer háromszor is ismételni lehetne ha az érdeklődés elég nagy lesz.

Versenydíjakról is gondoskodni kell, melyek közt inkább a tiszteletdíjak, emlékérmek szerepeljenek mint a pénzdíjak. Különbén a versenyek jövedelme a kiadásokat hihetőleg pótolni fogja és díjakért nem is kell a versenybizottságnak ide-oda fordulni.

De ha még a versenyek rendezése költségbe kerülne is ezeket meg kell tartani, mert a milliókat szám-láló népért is lehet valamit áldozni.

Egy igen érdekesnek ígérkező víziünnepélynek dolgozza ki tervét az életrevaló M. Uszó-Egyesület, mely víziünnepély és verseny a kiállítási tavon fog megtartatni.

Igy hát három népünnepély megtartása volna kívánatos a jövőév nyarán: egy a Rákoson régi módra ingyen ivás-evés és tánczczal; egy népverseny a nagy versenyterén és egy víziünnepély. — Az első rendezését, kezdeményezését a fővárostól, a két másikat a kiállítási sportbizottságtól várjuk, és mondhatjuk, hogy biztosan reméljük is.

Még csak egyre hívjuk fel az illetékes körök figyelmét. Magának a kiállításnak is érdekében áll, hogy e versenyek közönsége ne csak a főváros közönségéből teljék ki, hanem a puszták és hegyek lakói is résztvegyenek benne és hogy ezáltal a nyári holtidényben maga a kiállítás is látogatottabb legyen. Ezért jó előre színes, képes falragaszokban kell hirdetni az ünnepélyeket a legkisebb falukban is. Különösen a sportverseny válnék nagyon érdekessé, ha birkozási súlyemelési és dobási versenyekben a nép legerősebb emberei résztvennének.

Hanem jól meg kell a verseny rendezést beszélni, mert az ilyen ünnepélyek rendezése a legnehezebb s mégis szeretnők ha rendőri és katonai beavatkozás nélkül tisztán polgári rendezőség végezné a teendőket. — Az ünnepélyek sikeréért lelkesen fáradozókat úgy a különféle sportok mint az iparosok egyleteiből bőségesen kapunk, kiknek szigorúságától függ, hogy a népmulatságok ne váljanak ezredéves ünnepélyünk szegényére.

Ki a legerősebb.*)

Porzsolt Gyula (Jules) a V. és V. lapban pár hóval ezelőtt mint legerősebb férfiakat tréfás modorban jelölt pár neves athletát, mint kik a főváros amatőrjei közt a legnagyobb súlyt tudják emelni. — Erre a megjegyzésre a M. A. C. hivatalos komolysággal egy nyilatko-

*) E régebben kapott cikket helyén valónak látjuk kevés kihagyással még most is közölni, bár a megírására szolgáló tények már talán feledésbe merültek. De maga a czimben levő kérdés elég érdekes, hogy incidens nélkül is foglalkozzunk vele. Szerk.

zatot közölt ugyanazon lapban, kijelentvén, hogy P.-nak jelölése helytelen, mert egyoldalú testképzés alapján a súlyemelésben akarja eldönteni, hogy ki a legerősebb, holott számba kell venni a test egyéb képességeit is.

Felteszszük most magunknak ezen sajnálatom abban maradt polemianak alapján, hogy kit tekinthetünk erős embernek és kit a legerősebbnek. Szükségesnek véljük e kérdésre a precíz felelet megadását annál is inkább, mert az Athletikai Club nyilatkozatából azt látjuk, hogy e tekintetben ott is hibás felfogás uralkodik, még pedig azon általános, egyenletes testképzési elv alapján, hogy csak azt tekinthetjük erős embernek, ki erős a futásban, ugrásban, súlyemelés- dobásban stb. Nem csodálkoz-nánk, ha így akarná megítélni a testi erősséget egy német tornaegylet, de a M. A. C.-tól nem ezt a meghatározást vártuk. — Szép, ha a club is gondol az egyenletes testképzéssel, ha nem igyekszik egyoldalú viadorokat névelni, de nem szép, hogy nem tudja, hogy kiket tart a közfelfogás, a nép esze és a tudós esze egyaránt erős és legerősebb embereknek.

Lehet valaki a leggyorsabb futó, a legmagasabbat és legtávolabbat ugró, a saját testét karjaival legjobban bíró jó tornász, ki a legtöbbször húzza és tolja magát fel, azért nem lesz erős ember, senki szemében sem, ha egy mázsát meg sem bír emelinteni. Mert képzeljünk egy kis testű athletát, ki a maga testével minden erő és ügyességi gyakorlatot elvégez, de a kit egy valóban erős ember egy kezével áthajít a kerítésen. Viszont ezt amaz helyéből meg sem mozdíthat. Amaz lehet jó futó, ugró, ügyes tornász, jó vivó, úszó, ügyes korcsolyázó, kitértő gyalogló, csónakázó, veloczipédező stb. stb., de még sem lesz erős ember, ha súlyt emelni nem tud. Mig ellenkezőleg a nagy súlyt emelő minden tekintetben ügyetlen sportember lehet, de ha a legnagyobb súlyt emeli, mégis mindenki őt tartja a legerősebb embernek.

Ez a közfelfogás. A nép természetes esze át nem láthatná, hogy máskép bizonyíthassa be erejét mint súlyemeléssel. Aki két zsákot emel hátán, ki malomkövet vesz kezére, ki holt testekkel tánczol, ki a földet hátán tartja; Toldy, Kinizsy, Atlas az erősség képviselői és nem a gyors lábu Achilles, az olimpiadok futógyőztesei.

De a tudósnak, a phisikusnak meghatározása is igazolja a népies felfogást. A gépek között az az erősebb, melyik bizonyos idő alatt 1 mt. magasba a nagyobb súlyt emeli fel. Az erő mérésére nem veszi fel a phisikus az erő hatásának különféleségét, hanem az energia nagyságát. Az emberi testet mint gépet tekintve a tudós is csak úgy becsüli meg erőssége szerint, hogy milyen súlyt bír felemelni. A melyik ember nagyobb súlyt emel fel, az erősebb, a ki a legnagyobb súlyt emeli fel, az a legerősebb. A mithologia szerint Atlas a legerősebb, mert az akkor képzelhető legnagyobb súlyt, a földet tartja vállain.

A testgyakorlatokban megkülönböztetjük e valódi erőt az ügyesség által fokozottól, de sohasem mondhatjuk azt, hogy ki csekélyebb erejét számos uton-módon érvényesíteni tudja, ki egyenletesebben képzett erejű, hogy az erősebb a nagyobb súlyt emelőnél. Nem mondhatunk mást, minthogy ez a legerősebb ember, mert legnagyobb súlylyal bír banni, ez meg a legképzettebb testű ember, mert minden izma arányosan fejlett és minden irányu munkára alkalmas, míg amaz csak a súlyt tudja emelni.

J. L.

TUCKER-féle Lawn-Tennis-pályák.

Oktatás és bérlet, valamint Lawn-Tennis-pályák készítése és felszerelése. Értésítést ad Mr. Spencer Tucker, Városligeti fasor 19. sz. Ugyanott angol nyelvtanár ajánlatik. 2—10

Magyar uszók diadalai Bécsben.

Nem kell kicsinyelni a külföldi szereplését de-
rők sport hazánkfainak; elismerés és dicsőség illeti meg
őket, kik hazánknak eddig úgy lenézett sport renomeját
oly magasra emelték. A vízi sport az a tér, hol a közel
multban, nemcsak Ausztria, de nagy Németország elbi-
zakodott hérosai is megverve voltak kénytelenek magyar-
jaink előtt visszavonulni. A csónakázás szép napjai után
következtek az uszó versenyek, csak a mult számunkban
hoztunk egy rövid tudósítást, az „Austria“ úszó egyesület
által rendezett versenyről, hol a magyarok 8 díjat nyertek
f. hó 3. és 4. rendezett versenyről számolunk be a leg-
fényes győzelmekről és dicsőségről. Nem hallhatjuk
el ez alkalommal a M. U. E. érdemeit megemlíteni, mert
egyesület rövid fennállása alatt az uszás sportját
vitatott és helyes vezetőjének bizonyították, s
van egyuttal hivatva arra is, hogy a nemzetközi sze-
szélhámos ismert sport alakjaként nem rendezett csak meg-
replését.

A verseny lef.

Első napján a következő volt:
ellenféllel szemben. 1. *Megnyitó verseny.* 136 m. három
tagja 2. szemből. Első lett Lindner Ernő a M. U. E.

3. *Gyermekverseny* 68 m. Rudolf Lipót 1'.12¹/₆''.

4. *Európa rövid bajnoksága.* 100 m. Győzött Hajós (Guttman) Alfréd (M. U. E.) 1'.27²/₆'' három ellenféllel szemben.

5. *Orofino emlékverseny* győztese Herschmann O. Bécsből.

6. *Hölgyek versenyében* a jó nevű Petzke uszómester kedves leánya Petzke Klára vitte el a babért bécsi ellenfelei előtt. Petzke különben uszási bravurjai által már rég ismertté tette magát; a Mentő-egyesület által pár évvel ezelőtt rendezett Dunai ünnepélyen a lánchidről ő is beugrott a Dunába.

7. *Rákuszásban* 1-ső Neumann Pál 3 bécsi ellenféllel szemben.

8. *Európa bajnoksága* hosszú távon 1609 m. Győzött Oldach János Hamburgból öt versenytárral szemben.

9. *Spanyol uszás.* 1-ső lett Hajós (Guttman) A.

10. *Senior verseny.* 1-ső Wolf Jenő Bécsből.

11. *Handicap.* Győztes Lindner E. 3 ellenféllel szemben.

Második nap: 1. *Kisérleti verseny.* I. Blau H.

2. *Austria bajnoksága rövid távon.* 1-ső Hajós (Guttman) A. 1'. 25³/₆''.

3. *Junior ugrás.* I. Theumann A.

4. *Tányérkeresés.* I. Christenheit M.

5. *Ugróverseny* Austria bajnokságáért. I. Theuman A.

6. *Junior uszás.* I. Lindner E.

7. *Hölgyek ugró versenye.* I. Herzog k. a.

8. *Mell uszás.* I. Wolf J.

9. *Austria bajnoksága* hosszú távon. I. Deutsch Gyula M. T. K.

10. *Vízalatti uszás* I. Biegelbeuer A.

11. *Hátuszás.* I. Wolf J.

Fegyelem és szabadság a torna- tanításban.

Fegyelem nélkül ki van zárva a testi és szellemi fejlődés lehetősége és a szabadságnak nem lenyűgözéséről, csak korlátozásáról van szó a tornaoktatásban.

embernek mondani ezeket aligha szükséges; rég egy tekintélyes paed. lap az ellen-

Csakis ezért van jogosultságunk h... szót, csak ezért mondjuk el

A gépiesen fegyelm...

vagyunk a rend-

angol fizioló...

kozó p...

sz...

gathajjuk

eltatni, me...

ortjának

ny

oily hi-

mely egyes

tal a saját

szöbölje egyes

zseb érdekében

es nemzetközi sze-

lyása a következő volt:

1. *Megnyitó verseny.* 136 m. három

tagja 2. szemből. Első lett Lindner Ernő a M. U. E.

3. *Gyermekverseny* 68 m. Rudolf Lipót 1'.12¹/₆''.

4. *Európa rövid bajnoksága.* 100 m. Győzött Hajós (Guttman) Alfréd (M. U. E.) 1'.27²/₆'' három ellenféllel szemben.

5. *Orofino emlékverseny* győztese Herschmann O. Bécsből.

6. *Hölgyek versenyében* a jó nevű Petzke uszómester kedves leánya Petzke Klára vitte el a babért bécsi ellenfelei előtt. Petzke különben uszási bravurjai által már rég ismertté tette magát; a Mentő-egyesület által pár évvel ezelőtt rendezett Dunai ünnepélyen a lánchidről ő is beugrott a Dunába.

7. *Rákuszásban* 1-ső Neumann Pál 3 bécsi ellenféllel szemben.

8. *Európa bajnoksága* hosszú távon 1609 m. Győzött Oldach János Hamburgból öt versenytárral szemben.

9. *Spanyol uszás.* 1-ső lett Hajós (Guttman) A.

10. *Senior verseny.* 1-ső Wolf Jenő Bécsből.

11. *Handicap.* Győztes Lindner E. 3 ellenféllel szemben.

Második nap: 1. *Kisérleti verseny.* I. Blau H.

2. *Austria bajnoksága rövid távon.* 1-ső Hajós (Guttman) A. 1'. 25³/₆''.

3. *Junior ugrás.* I. Theumann A.

4. *Tányérkeresés.* I. Christenheit M.

5. *Ugróverseny* Austria bajnokságáért. I. Theuman A.

6. *Junior uszás.* I. Lindner E.

7. *Hölgyek ugró versenye.* I. Herzog k. a.

8. *Mell uszás.* I. Wolf J.

9. *Austria bajnoksága* hosszú távon. I. Deutsch Gyula M. T. K.

10. *Vízalatti uszás* I. Biegelbeuer A.

11. *Hátuszás.* I. Wolf J.

szak-
megis nem
szöket állította.
angsúlyozni e néhány
meg a következőket is.

ező tornatanítást — bár barátai
es szabadgyakorlatoknak — Marcy
ussal mi is elítéljük. De a tornával foglal-

pedagógus nagyon jól tudja, hogy mily örömet
erez a tanulóknak a gyakorlatok szabatos pontossággal

való keresztülvitele, — tudja, hogy katonai rendgyakor-

latok nélkül tisztességes sorba sem tudnának felállni,
már pedig csak egy kirándulás is ezzel kezdődik s tisz-

tában van azzal, hogy a test minden oldalú ügyesítése,
erősítése mily értékes lehet. És hogy mindez a legvál-

tozatosabb és leggyönyörködtetőbb szabadgyakorlatokkal
csakis vezérellet mellett vihető keresztül, az nagyon ter-

mészetes. Pedig — ime — még az ellen is hangok emel-
kednek! Azt mondják, hogy „gépszerű“ volna. — Nincs

abban — kérem — semmi gépiesség! Mindenhez (szer-

gyakorlatokhoz, játékokhoz is) vezérellet szükséges, a mely
feltűnhetik ugyan a laikus előtt gépszerűnek, de szak-

ember ilyesmire nem gondolhat soha. Ez megadja a
kellő szabadságot ott a hol kell — bizzuk csak rá — ;

de ennek is meg van a maga határa. Korlátlan szabad-
ság mellett elfajulna az ifjuság testében, el erkölcsileg;

a fegyelem hiánya kockáztatja a sikert ott, kockáztatja
emitt. Hogy valaki tudjon magának parancsolni, azt

fegyelemhez való szoktatás nélkül el nem érheti soha;
az nem fogja ismerni erőit, a melyeknek fogva valamit

keresztülvinni képes lehet és az életben sokszor kell
meghárálnia, mikor látja, hogy *ne tovább*, s kénytelen a

saját maga kárán okulni.

Ne higyük azt, hogy az ifjak egyik-másik helyen
a fegyelmelés miatt nem szeretnek tornászni. A tapaszt-

alás azt bizonyítja, hogy legkedvesebb előttük éppen a
tornaóra, ha t. i. ez helyesen van vezetve. Vagy talán

nem kíván a gyöngye is ügyes, erős lenni? Nem akarna
szépen sorban felállva mozogni a többivel egészen egy-

formán, mikor ez nem is olyan terhes rá nézve néhány
perczen keresztül? Értem ez alatt a rend- és szabad-

gyakorlatokra kiszabott időt. Az említett gyakorlatok
éppen a gyengéknek a legszükségesebbek, mert ők a
szereken tornászni kevésbé képesek, a többivel versenyt
játszani nem bírnak, nem tudnak, kirándulni nem képe-

sek, míg lassankint éppen a szabad- s rendgyakorlatok
mindezekre nekik több-kevesebb képességet nem aján-
dézkoznak. Ha van olyan gyermek, a melyik mozogni
nem kíván, azt — ha a többi magával ragadja — csak-
hamar megszereti, különösen ha látja, hogy — ni! —
már ő is részt vehet a többi összes szórakozásaiban.
Ha szabadjára hagyjuk: bizonyára minden tekintetben
elmarad.

A gyermekek magukra hagyatva egyáltalán nem
játszhatnak, a míg egymásnak magukat alárendelni nem
képesek. És akaraterejük éppen a *vezéreltetéssel* keresztülvitt
gyakorlatok alatt fejlődik legjobban s ekkor — természe-
tesen — bizonyos fokú ügyességre is tesznek szert, a
hogy a nagy egésznek méltó tagjai gyanánt érezik ma-
gukat. Igenis szükséges a vezérellet, szükséges a dob is;

rendgyakorlatokat ezek mellett végezzük. És ez mégsem katonai fegyelem, a szabadságot a legkevésbé nyomja el. Az iskolában, mikor vezér- és dobszóra végeztetünk egyes gyakorlatokat, a testet a lélek uralma, az egyes tagokat az akarat hatalma alá terelni iparkodunk; hogy majd egykor a mi a testet egészségtelenné teheti, könnyebben kikerülhető legyen. Ehhez pedig szükséges, hogy az ember bizonyos fegyelemhez szokják (bár az iskolában nem *kalonaihoz*), szükséges, hogy szabadsága bizonyos mértékben korlátoztassék.

Azután az ifjúságot mindig vezetni, mindig irányítani kell; ennek ő szükségét érezi. Ha a növendék erői kifejtését az ő szabadságára bizzuk, akkor éppen azok fognak elmaradni, a kiknek arra legnagyobb szükségök volna, a kik vágyodnak a paedagógus irányítása után. Bár hatalmas a természet működése, de azért az erők gyakorlásába való ovatos bevezetést sohasem nélkülözhetik; ők maguktól képtelenek volnának mindarra, mely talán élet föltételöket képezi. A gyermeknek az ifjunak lassankint kell magadni a kellő képességet, hogy majd később maga magát képezhesse, hogy az életben igazán önálló lehessen.

Juillet.

Birkózás az iskolában.

Hogy napjainkban a testgyakorlati tanításban a német rendszeres tornázás mellett a szabadtéri játékokat és versenyszerű testgyakorlatokat jobban figyelembe vesszük, időszerűnek vélem a birkózással mint iskolai testgyakorlattal foglalkozni.

A birkózás szó maga magyarázza meg a gyakorlat célját; t. i. hogy ellenfelemet olyan helyzetbe hozzam, hogy birhassak vele. Legjobban úgy bírok pedig vele tenni tetszésem szerint, ha a földre nyomva ott tarthatom. A birkózásban az ellenfelet a földre tenni és ott lenyomva tartani a cél, ezt úgy fejezik ki, hogy akkor győztes valaki, ha ellenfelének mindkét vállát egyszerre a földhöz tudja szorítani. — Ez a birkózásnak legtekélyesebb módja, melyet az iskolai és egyleti tornázásban megelőznek az ugynevezett ellenállási gyakorlatok, melyeknél a tanulók párosával egybe állítva egymást elhuzni eltolni, kezüket lefeszíteni lábukat kimozdítani igyekeznek.

Az ellenállási gyakorlatokban van már több olyan, melyet birkózásnak nevezhetünk. Ilyen a kar birkózás, mikor a tanulók egymásnak felsőkarját fogva igyekeznek egymást gáncs nélkül a földre ütni. — A tanulók e fajta birkózásánál legyőzöttnek kell már az olyat is venni, kinek a térde érte a földet, mert ilyen fogással a vállakat a földre nyomni nagyon nehéz. — Sőt a szabad birkózásnál is elégnék kell a fiuknál tekinteni a győzelemre, ha ellenfelének czombon felüli részét a földhöz érinti. — Nem szabad a birkózást dulakodássá tenni az iskolában.

Az ellenállási gyakorlathoz vehető a tiroli birkózás, melynél az asztal mellett ülök könyöküket leteszik az asztal lapjára és kézfogással igyekeznek ellenfelük keze fejét úgy nyomni le, hogy a könyök ne emelkedjék fel az asztalról. A tanulók ezt állva oly módon végezhetik, hogy párosával szemben állnak fel, mindenki jobb lábbal előre lép és a lábakat belső felével összeteszik, most kézfogás, de úgy hogy az alkar könyékben összeér és a kezek fen fogodzanak egybe. A vezény-

szóra a birkózás megkezdődik, vesztes az, kinek keze fejét leszorították vagy ki a lábát helyéből kimozdította.

A földhöz csapó birkózások közül az iskolában leginkább helyén valónak tartjuk az u. n. svájci birkózást. Az ellenfelek mindenike erős vitorla vászon térdig érő nadrágot vesz fel. A nadrágot erős szij köti a derékhoz. Most az ellenfelek egymást úgy fogják meg, hogy a bal kéz a vállon át nyulva a derékszijat fogja, míg a jobb kéz az ellenfél bal lábán a rövid nadrágot a végénél felgyűrve szorítja meg. Ily fogással ki van zárva a szabálytalan és sokszor fájdalmas fogás, a görcsadás és a küzdelem is szebb. A győztesnek itt is elég ha ellenfelének czombon felüli részét a földhöz érinti.

Az u. n. magyarbirkózás volna még hátra, melyet az iskolában a VII—VIII oszt. tanulói nagy ellenőrzés mellett gyakorolhatnak, mert a szabadfogás u. n. francia birkózást az iskolai tornázásból egészen kizárnám, mint veszélyest és fájdalmas fogásai miatt dühösségig fölizgató birkózási módot.

A magyarbirkózásnál a jobb kar a bal hónalj alatt, a bal kar a jobb váll felett karolja át az ellenfelet és a derékon kézfogással szorítja meg. E fogáson kívül tilos minden olyan fogás mely fájdalmat okozhat, nyakat, fejet, lábat fogni nem szabad. De ha egyik birkózó kezei eleresztették egymást, foghatja ellenfele övét, vállát, karjait. A győzelemre az iskolában tekintsük elégnék, ha valaki ellenfelének felő testét a földhöz érintette.

A birkózásban könnyen történhetnek balesetek, melyeknek kikerülése pedig az iskolai tornázásnak egyik főfeladata. A legtöbb baj akkor származik, ha nem alkalmas talajon birkózunk. A talajnak puhának, szabadnak kell lenni. De ezért a túl puha talaj, mint a mély homok sem jó, mert ily helyen láttam már lábtörést, mert a homokba süllyedt láb nem fordulhatott. A füves réten meg vigyázni kell, hogy ne legyen sehol egy luk vagy gödör, melyben a láb megakadhat. A legjobb a birkózásra a gondozott csertalaj, mert ez rugalmas és nem oly puha, hogy a láb belesüppedjen. A padozott tornateremben és a keményen kavicsozott játéktéren egyáltalában ne birkózzunk.

A birkózás igen edző, igen ügyestítő és a tanulók által igen kedvelt testgyakorlati mód, de tanításánál a legtöbb körültekintést igényli, nemcsak a könnyen előfordulható baleseteknél fogva, de azért is, mert könnyen vad dulakodássá fajulhat. Hozzá kell tehát a fiukat szoktatni, hogy tanárjuk „elég” szavára a birkózást abba hagyják és általában nyugodtan, méreg és csufolkodás nélkül küzdjenek.

M. L.

Külömfélék.

Bedő Albert a nemzeti hajós-egylet és a magyar evezős egyletek szövetségének elnöke s volt orsz. főerdőmester, földmivélségi államtitkárrá nevezetett ki. Őszinte örömmel üdvözölte őt e fényes állásban nemcsak az összes hivatalnokai kar, de az ország összes sport férfiai is; méltó kitüntetés érte az ország derék férfiat, ki nemcsak a sportnak tett és tesz még folyton elévülhetlen szolgálatot lelkesítő munkálkodásával, de mint orsz. főerdőmester páratlan szakismeretével tette erdészetünket azzá, mi elismerést vivott ki, úgy itthon, mint külföldön.

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz.

Uraim és hölgyeim! Athléták, kerékpárosok, lawn tennist játszó, evezősök, uszók és torna egyletek Önöket megfogja lepni elegáns sport-divertizikkeim olcsó ára.

A D. R. Bund szövetségi versenyein aug. 4-én tartott versenyek csak annyiban bírnak reánk érdeklél, mivel itt próbálkozott az ország jelenlegi legjobb velocipédézője Rottenbiller János a külföldi legjobb erővel küzdeni, de győzelemre csakis a vendégek versenyének előfutamán tudott jutni, már a döntő futamnál lemaradt szép futást csináltak még Wieganddal a tandem gépek tér-előversenyében, de győzelmet itt sem tudtak elérni. Az egész verseny különben nem a legjobban sikerült.

Borbély György tanár, és bajnok Scharscher Dániel kartásával f. hó 4-én reggel indult el bicziklin Törökországba Nagy-Szebennek véve utjokat, Bulgáriát átszelve fognak Konstantinápolyba érni. Onnan szándékuk van a Boszporuson átkelve Kis-Ázsiába, esetleg Egyiptomba is ellátogatni. Teljes sikert kívánunk nagy vállalkozásukhoz s szerencsés visszatérést. Alkalomadtán hirt fognak adni utjokról.

A „**Hunnia magyar bicycle club**“ a milleniumi sportünnepélyeken. Az ezredéves országos kiállítás sportbizottsága a clubbhoz hivatalos átiratot intézett azon felhívással, hogy a jövő évben a kiállítás keretében rendezendő kerékpárversenyek és ünnepélyekre vonatkozólag programot dolgozzon ki és mutasson be. A választmány e célra Bláthy O. Titusz alelnök, Farkas Lajos főkapitány, Krizsa Bálint kapitány, Jelfy Gyula titkár és Dr. Kelényi Imre választmányi tagból álló bizottságot küldött ki. A kiállítás igazgatósága a sportünnepélyek és versenyek megtartására a kiállítási terület közelében egy külön pályát szándékozik létesíteni, mely eszmét annál nagyobb örömmel üdvözöljük, mert esetleg ez a kiállítás után is megmaradhat és a székes főváros a clubb által fogantatba vett pályán kívül még egy pályával fog rendelkezni, a mi a kerékpársport ügyét határozatosan elő fogja mozdítani.

Uj sétahely a fővárosban. Ez év elején égették föl az üllői-ut végén a régi barak-kórházat, melynek helyét azóta szenes törmelék jelezte. A kórháznak óriási, 14 ezer négyzetméteres telkén most a főváros sétahelyet létesít. A földmunkák már javában folynak s a befásítást megkönnyíti az, hogy a hajdani udvarok tele vannak ültetve lombosfákkal, melyek érintetlenül megmaradtak. A IX. ker. választmány e telket jelölte ki a leghamarább létesíthető iskolai játéktérnek, nem tudjuk, hogy vajjon most csak sétahelyet csinálnak-e itt, vagy már most gondoskodnak a játéktérről is.

Tornatanitási tanfolyam. A közoktatásügyi miniszter rendeletére hirdett pót-tanfolyam hallgatói. nagyobbára középiskolai tanárok, már javában tornásznak a Szentkirályi-utcai tornacsarnokban. Reggel 7 órától déli 12-ig tartanak az elméleti és gyakorlati előadások s a tanfolyam hallgatói hetenkint fokozatos menetgyakorlatokat s kirándulásokat is tesznek a főváros különböző részeibe. Délutánonként a torna-csarnok nyári helyiségében s a torna-egyesület nagy játszóterén a játékok különböző fajtáiból nyernek oktatást. Az előadásokat, a melyek hat hétig tartanak, Maurer János, Szedlacsék Lajos tornatanár és dr. Korotnai Árpád kerületi orvos tartják.

A temesvári „**Velocitás**“ kerékpár-egyesület folyó évi augusztus hó 20-án (Szent István napján) Nagyságos gyűlvészi Dadány Jenő úr védnöksége alatt tartja a 450 méter hosszú cs. és kir. katonai lovaglóiskolában (Begapart), mely e célra külön alakított II. Délmagyarországi Kerékpárversenyét. A Versenybizottság: gyűlvészi Dadány Jenő védnök. Leyritz Árpád elnök. Schön Ede

alelnök. Neuhausz Ernő versenybizottsági titkár. Deixner József egyl. titkár. Ujváry Lajos kapitány.

Verseny-Programm 1. **Megnyitó verseny:** Felvonulása az összes tagoknak és vendégeknek 2 kör, 900 méter.

2. **Kerékpárverseny:** 1800 méter, 4 kör, nyitva minden délmagyarországi kerékpárosnak. Tét 2 korona. Elsőnek arany érem és diszoklevél másodiknak ezüst érem és diszoklevél, harmadiknak bronce érem.

3. **Lassuverseny:** 350 méter, 1 kör, nyitva minden délmagyarországi kerékpárosnak, Tét 2 korona. Győztes az, ki utolsónak ér a célhoz, ki az első díjal (arany érem diszoklevéllel) nyeri el. A második díj (egy ezüst érem) a közvetlen előzőnek ítéltetik oda míg a harmadiknak díjat (bronz érem) az ezt megelőző nyeri el.

4. **Főverseny:** Nyitva minden délmagyarországi kerékpárosnak. 4500 méter, 10 kör. Tét 4 korona. Első díj a nagys. gyűlvészi Dadány Jenő védnök úr által adományozott tisztelet tárgy, arany érem és diszoklevél, másodiknak arany érem és diszoklevél, harmadiknak ezüst, negyediknek bronce érem.

5. **Temesvár városi verseny:** 900 méter, 2 kör, Tét 2 korona. Nyitva minden délmagyarországi kerékpárosnak. Elsőnek Temesvár város tiszteletdíja, arany-érem és diszoklevél, másodiknak ezüst érem és diszoklevél, harmadiknak bronz érem.

6. **Juniórok versenye:** Nyitva minden délmagyarországi kerékpárosnak, kik versenyen még részt nem vettek 1800 méter, 4 kör. Tét 2 korona. Elsőnek arany érem és diszoklevél, másodiknak ezüst, harmadiknak bronce érem.

7. **Vendégek versenye:** Nyitva minden délmagyarországi kerékpárosnak a „**Velocitás**“ tagjait kivéve. 2600 méter, 6 kör. Tét. 4 korona. Elsőnek a „**Velocitás**“ egyesület tiszteletdíja, arany érem és diszoklevél, másodiknak ezüst érem és diszoklevél, harmadiknak bronce érem.

8. **Zárt verseny:** Csak a „**Velocitás**“ egyesület rendez tagjainak. 2600 méter, 6 kör. Tét 4 korona. Elsőnek Temesvár város hölgyei által adott díj, arany érem és diszoklevél, másodiknak ezüst érem, és diszoklevél harmadiknak bronce érem.

9. **Vigasz verseny:** Nyitva azoknak, kik az előző futamokban részt vettek, de díjat nem nyertek. 900 m., 2 kör. Elsőnek ezüst érem. Nevezés a versenytitkárnál a pályán.

A verseny pont $\frac{1}{4}$ órakor kezdődik.

A sport közönség figyelmét felhívjuk **Weiner Mátyás** mai hirdetésére.

Danubia-kerékpárok a legjobbak, tartósságra nézve felülmúlhatatlanok.

Az útat Budapest, Bécs, Székesfehérvár, Grác, Innsbruck, Linz, Salzburg és Münchenből Bécsen át Budapestig a „Nemzeti Kerékpár-Egylet“ tagja Porta János egy és ugyanazon Danubia-kerékpáron tette meg. Schmalhofer record-versenyző a Bécs—Hamburg közti utat gépesere nélkül tette meg három nap alatt Danubia kerékpáron.

Uj aszfaltozott kerékpáriskola (500 négyzetméter terjedelmű). Tanítás ingyen. Epreskert-utca 29. sz. alatt.

Főraktár: ANDRÁSSY UT 77. SZÁM. 1-6

Weiner Mátyás
Andrassy-ut 3. sz.

Svitterek, seiyem verseny-dress, kalapok, sportsipkák, fehéreneműek, sportcipők, esőköpenyek, lawn tennis öltönyök és keztyük urak és hölgyek részére.

ATTILA KERÉKPÁROK

BUDAPEST,
József-körút 36. szám.

Az Attila kerékpárok az összes gyártmányok élén állanak **kitűnő anyaguk szolid munkájuk és kiatartó erősségük**nél fogva. — A gépészeti ipar remeke minden egyes Attila kerékpár.

200 □ mt. nagyságu villanyval világított velozipéd-pálya áll ugyanazon házban a tanulóknak rendelkezésükre szakszerű tanítással.

Kretschmar E. és Társa.

Gyári raktár: József-körút 36. Gyár: 2—10 **Dresda.**

A nagyérdemű sport urak figyelmébe!

Ajánlom **valódi amerikai rugalmas és angol aczélrugó** sérvkötőimet. Mindennemű betegpolási cikket a legutányosabb áron szállítok.

Keztyű-, sérvkötő- és gummi-áru-gyár

LADÁNYI ISTVÁN
BUDAPEST,

VIII. kerület, Kerepesi-út 53. sz.
a „Metropole” szállodával szemben. 3—12

Kerékpár ujdonságok!

A legnagyobb kerékpár gyári raktárban.

Budapest, Károly-körút 3. szám

Eredeti **Torilhon és Dunlop kerékpárok**, pneumatikus abronccsal. — Ezen ujdonságok megtekintése végett van szerencsém a n. é. kerékpár kedvelő közönséget tisztelettel meghívni.

HERBSTER KÁROLY, műgépész

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. 8—10

Stamm József

műgépész

BUDAPEST,

VIII. ker.

József körút 40. sz.

Ajánl kitűnő

KERÉKPÁRT

csak 130 frt. Bicykle permatik, lámpával és csengővel együtt. 7—10

Javításokat olcsón elfogad. — Pontos kiszolgálás.

Eisenschiml és Wachtl

BUDAPEST,

IV. ker.

Váci-utca 12

Gyár és raktár:

BÉCS

Kaiserstrasse 62.

Mindenféle fényképezési gépek és készülékek.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

7—10

Pártoljuk a honi ipart!! Adria kerékpárok

az angol gyártmányival teljesen egyenrangu

de sokkal olcsóbbak kaphatók

Deményi és Angyal

8—10 kerékpárok gyári raktárában

Budapesten, Andrásy-út 50. szám.

✱ Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve ✱

Mindenki nyerhet a

tőzsdén, mert cégem csekély fedezettel vállal el megbízásokat az általam ajánlott értékpapírok vásárlására. Pénzt váltókra hitelképes egyénekre közvetíték 7 százalék mellett, úgyszintén katonatisztek részére, amortizációs kölcsönök az ingatlan legmagasabb értéke erejéig 5 és fél százalékra, második és harmadik helyre. Építkezési hitelt és konvertálásokat lebonyolítok. Gabonavételre és eladásra megbízásokat kis jutalék mellett vállalok el.

SCHWARCZGYULA

8—12 tőzsde-, termény- és kereskedelmi bizományi üzlete

Budapest, VII. ker., Klauzál-utca 8. sz.

1895-iki idény
12 Bajnokság
közte
Európa bajnoksága

A Steyri
fegyvergyár

1895-iki idény
240 első díj
3 hó
lefolyta alatt.

„SWIFT“ kerékpárjainak újabb diadalai!

1895. július 21-én

☛ tizenegy első díj! ☛

Alsó-Ausztrián keresztül. Első díj:
Schmal-Reininger.

12 órás bajnoki verseny, Prága. Első díj: Reheis Miksa.

Ausztria bajnoksága. Szintén 1895. július 21-én Lurion M. által nyerve, mely alkalommal a győztes Lurion ellenfeivel, mint Hoffmann (München) stb. könnyen végezett.

Európa bajnoksága 1895. június 23.
Berlinben.

Szövetségi bajnokság 1895. június 30.
Nyerve Lurion M. által, aki ellenfeleit mint: Heymann (Berlin) úgy győzte le, ahogy akarta, mely körülmény ismét csak azt bizonyítja, hogy a *Steyri fegyvergyár Swift-kerékpárjai minden más gyártmányt túlszárnyalják.*

Távverseny Triest-Bécs. Az első tíz között öten voltak fegyvergyári Swift gépeken.

Kolozsvár, augusztus 6. 6 első díj.

Szombathely, augusztus 11. 4 első díj.

Palics, 1895. augusztus 11-én.

Megnyitó-verseny: Első díj és diszoklevél.

100 kmes verseny: Arany-érem, diszoklevél, vándordíj (500 korona értékben), vezetési díj ezüst érem.

Budapest. 50 km. országuti record.
Fabini Henrik a H. M. B. C. tagja, 1 óra 42 perc alatt tette meg ezen távot vezetők nélkül s így a fennálló recordot 9 percczel javította meg.

Magyarországi vezérképviselők:

Brömer, Elmerhausen és Reich,

BUDAPEST,

VI. ker., Andrássy-ut 45 szám.